

SREČNO

Celje - skladišče

D-Per

539/1975

1119750609,8

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

**GLASILO
OZD ZASAVSKI PREGOVNIKI
TRBOVLJE**

**LETO XI.
AVGUST 1975**

ŠTEV. 8

Kaj je narejenega za normalizacijo proizvodnje v jamah Hrastnik in Ojstro?

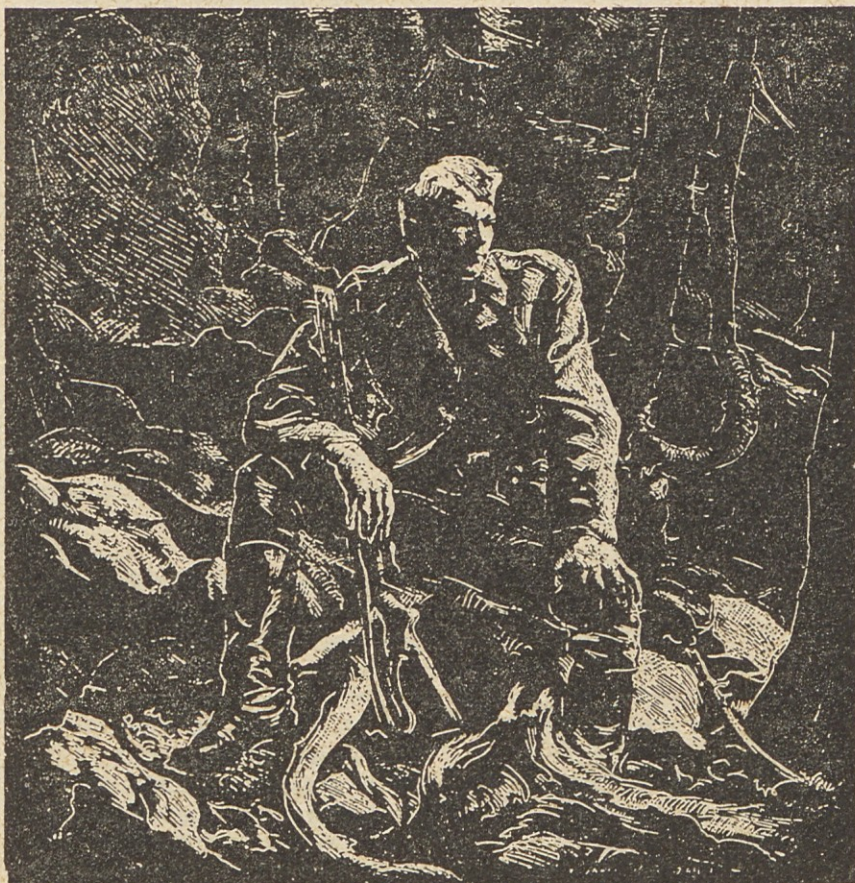
Po zadnjem vdoru blata v Akopo jame Hrastnik, dne 16. aprila letos, smo odredili začasno ostre ukrepe, po katerih se je v teh dveh jamah proizvodnja premoga znižala predvidoma za 20 %. Izvajanje ukrepa, ki je v glavnem obsegal le prepoved pridobivanja premoga iz nadkopenega dela, je pa povzročil spremembo tudi ostalih pogojev, ki vplivajo na produktivnost tako, da smo v operativi pristali v takih pogojih, ki niso dovoljevali dosega niti precej znižanega načrta proizvodnje in so spremenili, predvsem jamo Hrastnik, v zaskrbljujoč položaj.

Čutimo potrebo, da v pojasnilo raznim ugibanjem na videz počasnemu reševanju nastalih težav ter v odgovor posledicam, ki iz tega nastajajo, orišemo nastalo situacijo s potrebnim komentarjem (po zahtevi) in izglede za skorajšnjo ureditev.

Kot že omenjeno, je bila osnova vsega »zla« v prepovedi pridobivanja premoga iz nadkopenega dela čela in to v območju vdorov vode. Ker pa uradno rudnik Hrastnik nima razmejenih slojišč v varne in nevarne predele pred vdori, se je ukrep, razen Lopata polja, ki je kot nenevaren do ordinate 2850 veljal že od leta 1971, nanašal na vsa ostala polja rudnika Hrastnik.

S tem se je pa iz tehničnega vidika v bistvu spremenila odkopna metoda. Zaradi odkopne višine, ki se je sedaj omejila le na podkopni del, to je do višine 2,8 m, je samodejni rušni proces

v nadkopenem delu dosegal lahko (v grobem računano po Kogel) le višino 7 m. Ostala višina, v povprečju 5 m, je torej ostajala neporušena, kar je ustvarjalo popolnoma drugo ravnotežje v

Božidar Jakac — slovenski partizan

starem delu, ki se je odražalo v posameznih delovnih fazah, (podobno pogojem odkopa pod celino).

Osebnе zahteve, ki izvirajo iz pravic članov kolektiva v poletnem času, niso dovoljevale koncentracije obložitev v podkopnem delu, kjer so občutno manjši učinki. Zato tudi čela kljub temu, da je odpadla teza pridobivanja iz nadkopnega dela (starega dela), niso hitreje napredovala.

Ti majhni napredki čel (tudi samo 12 m/mesec), prej niso bili za varnost obratovanja v ozirom na jamske ognje tako pomembni, saj so zaradi malih napredkov v starem delu večkrat ogreta masa premoga, s pridobivanjem odstranili in zato ni prišlo do jamskih ognjev. V času prepovedi, ko smo se strogo držali predpisov do skrajnih mej v danih okoliščinah, se je na nekaterih širokih čelih pojavil še jamski ogenj, ki v talnem skladu do 15. avgusta 1975, še ni bil saniran. Poleg tega ne moremo z gotovostjo pojasniti vzroke povečanih hribinskih pritiskov, ki so se kazali skoraj na vseh glavnih poteh VII. obzorja in etažnih progah tako, da so vzdrževalna dela angažirala dnevno do 11. vzdrževalnih partij.

V takih razmerah stoji rudnik Hrastnik (predvsem jama Hrastnik) štiri mesece po vdoru blata v A-kopi, z vstopom v skorajšnjo jesen, pred resnim odgovorom preteklega in bodočega ukrepanja.

Poleg tega moramo povedati, da tako visoke izgube pri odkopavanju in dejstvo, da bodo prav te pri bodočem odkopavanju v globino deloma glavni povzročitelj vdorov blata, nam narekuje, da zadevo v rudniku Hrastnik rešimo, brez izgubljanja časa.

Da pa nujnost hitrega reševanja poudarjamo šele po tako dolgem času, pa ne smemo šteti v celoti v zlo odgovornim delavcem tehničnega področja. Že sam dogodek vdora blata, ki je ponovno zahteval življenje, ter ostrost s katero so bili določeni

ukrepi, da se ti vdori nebi več ponovili, so povzročili odločno zadržanost strokovnjakov tako, da v Sloveniji nismo uspeli angažirati projektanta za izdelavo projekta, ki je v skladu z določanjem novih ustreznih ukrepov proti vdorom blata potreben. Toliko v odgovor, zakaj smo čakali tako dolgo.

Zaradi nujnosti, ki jo narekuje situacija je izdelavo ustreznega projekta prevzela ekipa domačih strokovnjakov.

V zvezi s tem projektom so bile opravljene v zadnjem času tudi nekatere dodatne raziskave o vzrokih vdorov blata, v našem kemijsko tehnološkem laboratoriju, ter na podlagi rezultatov teh poizkusov, v glavnem že tudi oblikovali program ukrepov, ki bodo sledili verjetno že v pričetku septembra t.l. O teh rezultatih in ukrepih bi zaradi boljše obveščenosti čim preprosteje morali povedati naslednje:

Pri analizah vzrokov vdorov vode, oziroma vdorov blata, ki smo jih po letu 1970, imeli kar 22, smo ugotovili, da je za nastanek akumulacije blata potrebna zdrobljena masa premoga in ostalih hribin v starem delu, ki imajo lastnost, da se v vodi raztopijo v tekoče blato in seveda voda, ki to maso premoga v starem delu navlaži. Pri obeh pogojih je glavni krivec »premog« s preje omenjenimi lastnostmi. Voda sama, ki po kakršnikoli poti priteče skozi staro delo na čelo »ni nevarna«, če priteka in povzroča le poslabšanje pogojev. Nevarnost za vdor nastane takrat, če se voda v starem delu akumulira ali sploh tam ustvarja s premogom akumulacijo blata. Tu tiči sedaj vsa nevarnost.

S poizkusi smo ugotovili, da imajo nekateri predeli našega sloja premoga precej vrasle gline v tankih polah, in da se ta premog, če je narušen (razdrobljen), v vodi razstopi, pri čemer se ustvari glinasta raztopina (suspenzija). Posebna lastnost te raztopine je, da če je dovolj gosta se ne preceja skozi staro delo, temveč ga voda nepropustno zapre, potem, ko je napolnila

prostore med zrnji. S tem pojavom lahko pojasnimo način, kako v starem delu nastanejo akumulacije blata. Ko voda torej pronica skozi staro delo (lahko v zelo majhnih količinah — kapljicah) in tam navlaži glinasti premog, se ta raztopi pri čemer iz gline nastane tekoča glinasta raztopina, ki zapre nadaljnje pronicanje vode in tako spričo dotoka vode in časa v katerem priteka, nastanejo večje ali manjše akumulacije redkejšega ali gostejšega blata. Višina v starem delu, kjer bo taka akumulacija nastala, je pač odvisna od višine v kateri se nahaja premog s prej omenjenimi lastnostmi. (Največ premoga v starem delu puščamo takrat, če iz kakršnih koli vzrokov na gornjih etažah puščamo stebre).

Kako se potem tako nastala akumulacija v obliki vdora izprazni v celo, je vsem zaposlenim v jamah Ojstro in Hrastnik poznano, saj smo o tem pisali po vsakem večjem vdoru. Dejstvo je, da iz take akumulacije blata, ne moremo z nobenim filtrom več izločiti vode, temveč moramo pričakovati, da se vse akumulacije blata, če do tega pride, praznijo le v obliki vdorov.

Pri odrejanju ukrepov za bodoče odkopavanje, smo upoštevali navedena dejstva in smo vsa ukrepanja usmerili predvsem v to, da v prvi vrsti preprečimo ustvarjanje nevarnih akumulacij blata. Eden najnovejših ukrepov bo torej ta, da v starih delih ne bomo puščali prav nobenega premoga, ker je to prvi vzrok za nastanek nevarnega blata.

Da bi zagotovili izvajanje tega glavnega ukrepa, bodo sledila navodila, ki bodo ob največji odgovornosti določenih oseb in strogimi sankcijami, zagotovila vse pogoje, da bomo ukrep tudi brezkompromisno izvajali. To so predvsem naloge, da se pred rušenjem odsek nadkopnega dela z razstrelitvijo popolnoma in zanesljivo razdrobi (poruši), ter da poteka pridobivanje iz odseka najmanj 20 m strogo enakomerno (ploskovno) in ne na enem mestu.

Opisani ukrepi in kakor ste lahko razumeli, odkopavanje s povečano višino etaže in ponovnim pridobivanjem iz nadkopnega dela, kar je sedaj prepovedano, bodo veljali le za nekatere predele slojišča in sicer za tiste, za katere posebni podatki jamčijo, da ni nevarnosti, da bi se v starem delu akumuliralo blato in v katerih bomo s posebno metodo sprti ugotavljali, da teh akumulacij ni. Projekt pred-

videva, da bo možno pridobivati nadkopni del v talnem skladu jame Hrastnik, Zapadnem polju — jug in Lopata polju do ordinatne 2850 v jami Ojstro. Za vsa ostala polja bo veljala prepoved pridobivanja še nadalje, dokler, ne bo izdelan drugi del projekta. Po tem projektu pa bomo verjetno morali spremeniti tudi odkopno metodo, predvsem višino odkopne etaže.

Kljub temu lahko pričakujemo, da se bo po reviziji projekta in izdaji dovoljenja za delo po tem projektu (kar bo predvidoma koncem avgusta), stanje v jamah Hrastnik in Ojstro vsaj delno normaliziralo, pri tem pa bomo pridobili dragocen čas za izdelavo drugega dela projekta, ko naj bi obe jami dosegli prejšnje odkopne zmogljivosti.

Emil Kohne, dipl. inž. rud.

Stabilizacije se lotevamo z vso resnostjo

V dnevnem, tedenskem in drugem časopisju ter revijah, radiu in televiziji dnevno poslušamo, beremo in gledamo razprave, pojasnila, opozorila in ukrepe, ki se nanašajo na stabiliziranje družbeno ekonomskih gibanj v naši državi. Ta gibanja so v zadnjih mesecih na dnevnem redu mnogih političnih in skupščinskih teles in zborov, navzoče pa so tudi na sejah organov upravljanja v TOZD, delovnih organizacijah, samoupravnih interesnih skupnosti, delegacij in drugod — skratka povsod. Občinske politične organizacije so ustanovile pred tedni koordinacijski odbor za usmerjanje družbenopolitične aktivnosti za uresničevanje ciljev družbeno ekonomske politike na področju posameznih občin. Koordinacijski odbori imajo nalogo, da koordinirajo prizadevanja in ukrepe na področju posameznih občin, najsibo v TOZD, OZD, SIS in drugih organizacijah z namenom, da dosežemo stanje, kakršnega smo predvideli z letošnjimi resolucijami o družbeno ekonomskem razvoju države, republike, občine, delovne organizacije, TOZD, samoupravne interesne skupnosti, itd. Tudi naša delovna organizacija in TOZD posredujejo zahtevane podatke tem koordinacijskim odborom na ravni občin.

In zakaj v bistvu gre?

Na sejah raznih zborov, de-

legacij, itd., so ugotavljali, da se nekatere bistvene postavke resolucije o ekonomski in socialni politiki za leto 1975, ne uresničujejo. Na splošno so sicer pokazalci o družbeno ekonomskih gibanjih v posameznih republikah in državi znani na podlagi raznih statističnih in drugih podatkov. Vendar pa lahko govorimo o približno šestih najpomembnejših točkah, ki se nanašajo na problematiko gospodarjenja. Predvsem moramo v prvi vrsti omeniti inflacijo, ki je stalno navzoča v našem gospodarskem razvoju in to že dalje časa, več let. Posebno se je začela razvijati oziroma naraščati od leta 1971. dalje. Dobila je tolikšne razsežnosti, da je našo državo uvrstila med tiste evropske države, ki imajo največjo stopnjo inflacije. O vzrokih in izvorih inflacije, pa tudi o njenih posledicah, beremo v časopisju ter poslušamo v radiu vsak dan. Kaže pa se v zadnjih mesecih predvsem v zastoju izvoza. Razmerja med domačimi in tujimi cenami so namreč na svetovnem trgu nekonkurenčne. Inflacija je povzročila tudi zelo intenzivno investiranje v zmogljivosti, ki ne morejo prispevati k reševanju problemov strukture proizvodjalnih sil naše države, po drugi strani pa investitorji investirajo z namenom, da denarna sredstva rešijo pred razvrednotenjem, kar pa ima

seveda po drugi strani za posledico nelikvidnosti. Ta pa v največji meri izvira iz finančno nepokritih investicij in zalog blaga nepokritih z obratnimi sredstvi. Inflacija jemlje spodbudo za prizadevanja, za povečanje produktivnosti dela, ker običajno uspehe, dosežene z večjo produktivnostjo, uniči inflacija z naraščajočim zvišanjem cen. Vplivi naraščanja cen se kažejo predvsem na socialnem področju. Na splošno lahko rečemo, da inflacija podpihuje psihozo nesmotrnega porabljanja in gospodarjenja.

Drug tak problem je primanjkljaj plačilne bilance. Zunanje trgovinski odnosi se niso odvijali v letošnjem letu tako, kot smo pričakovali. Računali smo, da domače cene ne bodo rastle tako hitro in da bodo gospodarska gibanja v industrijsko razvitih državah hitreje prebrodene, s tem pa odpravljene ali vsaj omiljene pogoste motnje in ovire za naš izvoz v te države. Računali so torej, da bo ostrina v mednarodni konkurenci popustila. Vendar se je razkorak med izvozom in uvozom čedalje bolj povečeval. Zato je bilo treba nujno sprejeti sredi leta zelo ostre omejitvene ukrepe na področju uvoza, kar pa seveda povzroča številne in resne probleme v gospodarjenju. O teh problemih je razpravljal tudi

delavski svet ZPT na svojem zadnjem zasedanju dne 30. julija t.l., ko je ugotovil, da se omejitev uvoza že pozna predvsem pri nadaljni modernizaciji in vzdrževanju v TOZD, oziroma delovni organizaciji.

Tretji hud problem je nelikvidnost. Navedli smo že, da jo povzročajo nepokrite investicije, prehitro naraščanje zalog blaga in njihove vrednosti, da deloma niso pokrite z obratnimi sredstvi. Z negativnimi posledicami takega stanja smo se ubadali že pred dvema, oziroma tremi leti. Da bi zagotovili večjo likvidnost je bilo sprejetih oziroma predlaganih vrsto ukrepov, npr. zakon o ugotavljanju vrednosti zalog in popravki finančnega rezultata za del neporavnanih terjatev, zakon o zagotovitvi plačila investicij, zakon o revalorizaciji osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe, zakon o knjigovodstvu, itd.

Nepokrite investicije in preširoka fronta investiranja, je četrty problem. Ta je zavzel tolikšne razsežnosti, da občutno zmanjšuje celotno učinkovitost gospodarjenja, povečuje neaktivirana sredstva, otežuje prestrukturiranje gospodarstva, močno večja naša odvisnost od uvoza, itd. Analiza, ki so jo pripravili pristojni organi kaže, da znašajo nepokrite investicije v prioritarnih razvojnih smereh, samo za njihovo pokritje letos in prihodnje leto več kot 1000 milijard starih dinarjev. Kolikšen je obseg nepokritih investicij na drugih področjih, pa ocenjujejo, da je večkratno večji. V

teku je sprejemanje določenih ukrepov v vseh družbenopolitičnih skupnostih. S temi ukrepi naj bi omogočili zagotoviti manjkajoča sredstva v prioritarnih dejavnostih. Sprejeti so tudi zakoni o obveznem finančnem pokritju, in zagotovitvi sredstev za investicije, kakor tudi o obveznem evidentiranju vseh investicij. S tem naj bi onemogočili z nadaljevanjem prakse investiranja brez pokritja oziroma investiranja v podvojene zmogljivosti. Predlagani so bili tudi ukrepi za omejitev negospodarskih investicij.

Peti problem predstavlja neravnotežje v razmerju med ponudbo in povpraševanjem. Na eni strani je ekspanzija velikega povpraševanja hudo prekoračila tiste okvire, ki so bili načrtovani. Delno pa gre del sredstev, ki jih vlagajo v osnovna sredstva na račun rednega finansiranja tekoče reprodukcije, del investicijske dejavnosti pa poteka mimo zagotovljenih sredstev. Investicijska konjunktura je imela sicer pozitivne učinke v preteklih letih, vendar ima tudi neugodne posledice za plačilno bilanco, za cene, likvidnost, predvsem pa tudi za zaposlenost drugih zmogljivosti in konjunkturo v celoti. Res pa je, da se je povpraševanje po blagu za široko porabo zmanjšalo. Na to pa je seveda vplivalo več elementov.

Kot zadnje v tem prispevku, lahko omenimo od navedenih šestih točk, so problemi, ki se nanašajo na kakovost gospodarjenja. Ti so v naši ekonomiki že

dalje časa navzoči. Delež produktivnosti razmeroma upada v prirastku narodnega dohodka. V zadnjem času se skoraj ves prirastek v pogledu produktivnosti, predvsem v industrijski proizvodnji, ustvarja na podlagi povečanja zaposlenosti. To se pravi, da večjo proizvodnjo dosegamo čedalje bolj le z večjim zaposlovanjem in s čedalje večjimi vlaganji v osnovna sredstva. Naša temeljna naloga pa je, da zagotovimo intenzivnejše gospodarjenje v skladu z zakonitostjo. V ta sklop pa spada tudi večja izraba naših zmogljivosti. Naše zmogljivosti so izrabljene blizu 1,5 izmenskega dela v industriji, medtem, ko večina drugih evropskih držav izrablja zmogljivosti v industriji v obsegu dvoimenskega dela.

In kaj sedaj?

Iz opisanega stanja lahko povzamemo, da se doslej vsi skupaj nismo dovolj vključili v prizadevanje za izboljšavo gospodarjenja. Zato smo dolžni, da vse izvore nestabilnosti odpravimo v vseh pogledih. Tako bomo zagotovili spremembe in nadaljevanje tistih idej o intenzivnem gospodarjenju, ki so pričele z gospodarsko in družbeno reformo. Pri tem pa moramo sodelovati vsi — sleherni delavec v TOZD in skupnih službah ZPT, da bomo vsi skupaj v našem družbenem in materialnem razvoju, ob popolnem spoštovanju zakonitosti odprli perspektivo in zagotovili okoliščine za večjo stabilnost v prihodnjem obdobju.

Sredstva solidarnosti

V Uradnem listu SRS št. 3 z dne 5. februarja 1975, je bil objavljen zakon o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč.

Finančno poslovanje v prvem polletju 1975

Obračun ugotavljanja in delitve dohodka je sestavljen pri TOZD rudnikih premoga in separacije na temelju internih prodajnih cen premoga po finančnem načrtu za leto 1975, pri ostalih TOZD pa na osnovi doseženih tržnih cen. Glede na spremenjene pogoje pridobivanja premoga, predvsem na rudniku Hrastnik, je pripravljen

predlog spremembe finančnega načrta. Ko bo omenjena sprememba sprejeta, bo spremenjen tudi predloženi obračun. Razlike bodo nastopile pri rudnikih premoga in separaciji, pri drugih TOZD ne, končna vsota za ZPT pa se ne spremeni.

Podrobnejši podatki za posamezne dejavnosti v okviru TOZD so prikazani v poslovnem poročilu za I. polletje, zato se v tem prispevku omejujem le na najbistvenejše vrednosti.

TOZD RUDNIK PREMOGA HRASTNIK

Dejavnost	Realizacija	Vsi stroški	Razlika
premog	65,464.900	65,077.300	387.600
ostalo	5,979.400	6,408.700	— 429.300
izredni dohodki —			
izdatki	311.500	712.700	— 401.200
Skupaj:	71,755.800	72,198.700	— 442.900

Realizacija premoga je pozitivna, pri drugih dejavnostih izkazuje pozitivne ostanke dohodka še pri raznih storitvah, delavnici in pralnici. Izgubo pa izkazujejo: največ toplarna, nato še kamnolom, betonarna, samski domovi in zemljiška posest ter menza. Izredni dohodki in izdatki tvorijo v največji meri popravek dohodka zaradi plačanih starejših računov in za neplačane fakture nad 45 dni.

TOZD RUDNIK PREMOGA TRBOVLJE

Dejavnost	Realizacija	Vsi stroški	Razlika
premog	58,480.200	51,397.800	7,082.400
ostalo	3,854.200	3,872.800	— 18.600
izredni dohodki —			
izdatki	292.100	338.700	— 56.600
Skupaj:	62,626.500	55,619.300	7,007.200

Poleg premoga izkazujejo višji dohodek še razne storitve, delavnica, zemljiška posest in menza. Izgubo imajo samski domovi in pralnica. Za izredne dohodke in izdatke velja ista ugotovitev kot pri rudniku Hrastnik.

TOZD RUDNIK PREMOGA ZAGORJE

Dejavnost	Realizacija	Vsi stroški	Razlika
premog	71,709.200	66,054.200	5,655.000
ostalo	8,400.100	7,637.600	762.500
izredni dohodki —			
izdatki	683.800	388.600	295.200
Skupaj:	80,793.100	74,080.400	6,712.700

Razen zemljiške posesti so vse dejavnosti pozitivne. Visoke izredne dohodke predstavlja med drugim udeležba rudnika na dohodku betonarne Borovnik v letu 1974.

TOZD SEPARACIJA PREMOGA TRBOVLJE

Dejavnost	Realizacija	Vsi stroški	Razlika
premog	30,862.000	27,604.800	3,257.400
ostalo	3,034.400	2,710.100	324.300
izredni dohodki —			
izdatki	107.700	276.900	— 169.200
Skupaj:	34,004.300	30,591.800	3,412.500

Vse dejavnosti so zaključile polletje z aktivnim saldonom, izredni dohodki in izdatki so v glavnem popravki dohodka zaradi plačanih starejših računov in neplačanih računov nad 45 dni.

Zakon je sprejela Republiška skupščina na seji vseh treh zborov koncem januarja t.l.

Sredstva solidarnosti so namenjena za odpravljanje posledic naravnih nesreč, ki jih v naši republici utrpijo občine, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in družbenopolitične skupnosti, ter za dajanje vzajemne pomoči drugim republikam in avtonomnim pokrajinam, v katerih nastanejo škode zaradi velikih naravnih nesreč. Na podlagi tega zakona se uvaja vsako leto teden solidarnosti, ki traja od 26. julija do 1. avgusta. Pogoji in način uporabe sredstev, ter način upravljanja s temi sredstvi, se določijo z družbenim dogovorom, ki ga sklenejo občinske skupščine, izvršni svet SRS, SZDL Slovenije, zveza sindikatov Slovenije in gospodarska zbornica Slovenije. Sredstva solidarnosti se oblikujejo iz prispevkov solidarnosti iz osebnega dohodka delavcev in drugih občanov, upokojencev, nadalje iz prispevka solidarnosti iz dohodka TOZD in iz dohodka občanov sredstva, ki jih dajo za pomoč oziroma darujejo delavci in občani družbeno pravno osebe, delavci zaposleni v tujini, druge države, mednarodne organizacije, pa tudi druge pravne in fizične osebe. Nadaljni viri sredstev solidarnosti so še dohodki od prodaje znamkic solidarnosti in drugi viri.

Delavci smo plačali prispevek solidarnosti iz osebnega dohodka v višini povprečnega enodnevnega netto osebnega dohodka doseženega v juliju. Sredstva solidarnosti, ki se oblikujejo v OZD iz OD delavcev in iz prispevka solidarnosti iz dohodka teh organizacij, se evidentirajo in vodijo na posebnih računih pri teh organizacijah. Sredstva pa se lahko uporabljajo v delovni organizaciji kot kratkoročni vir obratnih sredstev v teh organizacijah, biti pa morajo vedno likvidna. Evidenco in kontrolo nad obračunavanjem in vplačevanju sredstev solidarnosti izvaja SDK.

Na temelju določil tega zakona so kolektivi vseh TOZD in

skupnih služb ZPT dodatno obratovali na sicer dela prosto soboto, dne 26. julija 1975. Na temelju posebnih navodil, ki so bila ob tej priliki izdana z dvema okrožnicama, je vsak član kolektiva TOZD in skupnih služb ZPT, plačal enodnevni zaslužek z dne 26. julija oziroma dan letnega dopusta, brez kakršnih koli dodatkov (jamski dodatek, dodatek za nočno delo, dodatek za podaljšani delovni čas). Enodnevni zaslužek so prispevali tudi tisti člani kolektiva, ki prejemale nadomestila za bolniznine do in nad 30 dni.

Iz naslednjega pregleda je razvidno, kolikšna sredstva so prispevali člani kolektiva iz posameznih TOZD, kot prispevke solidarnosti z dne 26. julija 1975:

TOZD	din netto
rudnik premoga Hrastnik	161.393,85
rudnik premoga Trbovlje	93.631,10
rudnik premoga Zagorje	173.900,90
separacija premoga Trbovlje	63.310,15
rudarska gradbena dejavnost	76.759,10
elektrostrojne delavnice	21.564,45
GRAMAT	7.768,85
avtoprevoz »Zasavje«	8.458,60
rudarsko šolski center	10.089,40
skupne službe	33.753,55
Skupaj	650.626,95

Način koriščenja zbranih sredstev bo, kot smo že navedli, določil posebni družbeni dogovor.

TOZD RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST TRBOVLJE

Dejavnost	Realizacija	Vsi stroški	Razlika
domača gradbišča	45,729.300	44,006.500	1,722.800
neto devizni priliv	2,568.300	—	2,568.300
izredni dohodki — izdatki	493.800	1,380.500	— 886.700
Skupaj:	48.791.400	45,387.000	3,404.400

Pri tej TOZD izvira največji del dohodka od del v inozemstvu. Visoki so izredni izdatki, predvsem zaradi zmanjšanja dohodka od neplačanih situacij, starejših nad 45 dni.

TOZD ELEKTROSTROJNE DELAVNICE TRBOVLJE

Dejavnost	Realizacija	Vsi stroški	Razlika
strojna delavnica	12,042.400	11,282.800	759.600
elektro delavnica	5,177.300	5,072.300	105.000
toplarna	1,836.200	2,263.500	— 427.300
izredni dohodki — izdatki	217.800	301.300	— 83.500
Skupaj:	19,273,700	18,919.900	353.800

Če porazdelimo izredne dohodke in izdatke po dejavnostih te TOZD, dobimo naslednje ostanke dohodka:

strojna delavnica	672.300 din
elektro delavnica	125.600 din
toplarna	— 444.100 din
Skupaj:	353.800 din

TOZD GRAMAT TRBOVLJE

Dejavnost	Realizacija	Vsi stroški	Razlika
opekarna	4,498.600	3,861.900	636.700
kamnolom	774.900	551.400	223.500
gradbena skupina	613.900	521.400	92.500
izredni dohodki — izdatki	15.600	87.100	— 71.500
Skupaj:	5,903.000	5,021.800	881.200

Izredni dohodki in izdatki se nanašajo v celoti na opekarno, zato je dejanska pozitivna razlika v tej dejavnosti 565.200 dinarjev.

TOZD AVTOPREVOZ »ZASAVJE« TRBOVLJE

Razen avtobusnega prometa in nakladalca, so vse druge dejavnosti avtoprevoza zaključile I. polletje pozitivno. Negativna razlika je med izrednimi dohodki in izdatki zaradi popravka dohodka za neplačane račune nad 45 dni.

Dejavnost	Realizacija	Vsi stroški	Razlika
ves promet s prevoznimi sredstvi	7,538.500	7,087.500	451.000
izredni dohodki — izdatki	11.000	39.600	— 28.600
Skupaj:	7,549.500	7,127.100	422.400

TOZD RUDARSKI ŠOLSKI CENTER ZAGORJE

Rudarski šolski center je prejel v juniju nakazano razliko s strani republiške izobraževalne skupnosti med obračunom in akontacijo, kar je pozitivno vplivalo na končni finančni učinek.

DOPISUJTE V »SREČNO«

Realizacija	8,177.100 din
Vsi stroški	7,815.600 din
Razlika	361.500 din

SKUPNE SLUŽBE

V skupnih službah izkazujemo pozitivni rezultat pri žagi, laboratoriju in raznih storitvah. Počitniški domovi so dohodke in izdatke izenačili, ker so prejeli iz sredstev skupne porabe akontacijo na regrese za letovanje.

Celotna realizacija skupnih služb je precej visoka, vendar odpade na prodan material iz skladišča preko 15 milijonov dinarjev.

Realizacija	28,053.000 din
Vsi stroški	27.678.200 din
Razlika	374.800 din

POVZETEK

V juniju 1975 smo knjižili pri prodaji premoga obračunano razliko v ceni premoga za dobave elektrogospodarstvu v I. trimesečju t.l., v skupni višini 19,595.000 din. Ta razlika je bila razdeljena na tri rudnike, separacijo in učni revir RŠC na podlagi načrtovanih internih cen po nespremenjenem finančnem načrtu za leto 1975, zato je končni rezultat za ZPT ugoden.

Če povzamemo vrednostne dosežke vseh TOZD in skupnih služb ter jih primerjamo s finančnim načrtom (polovica načrtovanih zneskov za leto 1975) in z dosežkom I. polletja 1974, dobimo naslednjo sliko (v tisoč din):

Elementi	I. poll. 1974 načrt 1975 doseženo 75			Indeks	
	1	2	3	4	4:2 4:3
Celotni dohodek	247.814	339.753	366.927	148	108
Porabljena sredstva	111.184	130.021	166.417	150	128
Dohodek	136.630	209.732	200.510	147	96
Obveznosti iz doh.	22.848	39.307	30.110	132	77
Doh. za razdelitev	113.782	170.425	170.400	150	100
Bruto OD	115.150	153.201	147.913	128	97
Ostanek	— 1.368	17.224	22.487	—	131
% delitve dohodka					
Bruto OD	101,2	89,9	86,8	—	—
Ostanek	— 1,2	10,1	13,2	—	—

OSEBNI DOHODKI

Neto osebni dohodki — mesečno
(osnova + jamski dodatek + nočno delo + stalnost)
za 182 ur mesečno

TOZD	din			indeks	
	I. poll. 1974	1974	I. poll. 1975	4:2	4:3
1	2	3	4	5	6
Hrastnik	2.857	2.988	3.514	123	118
Zagorje	2.598	2.745	3.322	128	121
Separacija	2.419	2.525	2.937	121	116
RGD	3.103	3.238	3.765	121	116
ESD	2.332	2.474	2.869	123	116
GRAMAT	2.314	2.335	2.613	113	112
Avtoprevoz	2.680	2.828	3.186	119	113
RŠC	2.948	3.116	3.772	128	121
SS	2.723	2.857	3.359	123	118
ZPT	2.759	2.902	3.418	124	118

Pričeli so z izgradnjo tovarne plinobetona v Zagorju

Občani občine Zagorje ob Savi so 9. avgusta proslavljali svoj občinski praznik in sicer v spomin na prvi partizanski napad na žandarmarijsko postajo v Toplicah v Zagorju pred 34. leti.

V okviru občinskega praznika je potekala v delavskem domu v Zagorju slavnostna seja vseh zborov občinske skupščine, kateri so prisostvovali, poleg odbornikov, še vabljeni gostje in številni drugi občani. Poleg delegatov in drugih gostov, sta se seje udeležila tudi Sergej Kraigher, predsednik predsedstva SRS, Lidija Šentjurec, članica sveta federacije in Janez Vipotnik, generalni direktor RTV Ljubljana ter član predsedstva SR Slovenije. Slavnostni govor je imel podpredsednik občinske skupščine Drago Peterlin. V svojem govoru je posebej poudaril prizadevanje Zagorjanov za stabiliziranje gospodarstva in uveljavitev novih samoupravnih odnosov.

Na seji so podelili tudi občinska priznanja »zaslužni občan«. Priznanja so prejeli: okrožni odbor bivših aktivistov OF za revirje, slikarska kolonija Izlake, Deloza in Alojz Lukač. Na seji so izročili Sergeju Kraigherju listino častnega občana občine Zagorje, pri čemer so poudarili njegov velik prispevek v revolucionarnem, delavskem in partijskem delu pred vojno in v času NOB na območju revirjev ter kasneje v izgradnji socialistične samoupravne družbe. Tovariš Kraigher se je za priznanje in izkazano čast toplo zahvalil. V krajšem nagovoru se je dotaknil delegatskega sistema in njegovega funkcioniranja v TO-

ZD, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, ipd.

Isti dan so vzdali v Kisovcu pri Zagorju temeljni kamen ob začetku gradnje tovarne plinobetona. Temeljni kamen je vgradil Drago Polc, predsednik zbora združenega dela občine Zagorje. Priprave na izgradnjo tovarne so potekale že dalje časa. O pripravah smo v našem časopisu že poročali, tako da so člani kolektiva o tem v glavnem že bili seznanjeni. V bistvu gre za nadomestilo sedanjega jamskega obrata Kisovec v Zagorju, kjer bo v naslednjih letih prenehala proizvodnja premoga. Tovarno bodo dogradili predvidoma koncem leta 1976. Investicije bodo znašale 140 milijonov din. Svoja sredstva je združilo 14 delovnih organizacij iz Zasavja in Ljubljane.

V tovarni bodo proizvajali oblikovance in plošče iz plinobetona. Za proizvodnjo bodo uporabljali večinoma domače surovine in kemične dodatke, to je cement, kremenčev pesek, apno, aluminijev prah, ipd. V prvi fazi bo tovarna proizvajala dnevno 300 m³ plinobetona, kasneje pa še 200 m³ več. Sprva bo zaposlovala 181 delavcev, kasneje pa 60 več. Prednost pri zaposlovanju bodo imeli rudarji iz našega obrata Kisovec. Poleg združenih sredstev v višini 22 milijonov din iz Zasavja in Ljubljane, pa sodeluje pri financiranju še Ljubljanska banka, podružnica Trbovlje in sklad skupnih gospodarskih rezerv Slovenije, zagotovljen pa je tudi komercialni kredit inozemskega dobavitelja opreme.

Neto osebni dohodki — mesečno (za dejansko opravljeno delo — nadomestilo OD — + držav. prazniki) 24.17 delavnika na mesec

TOZD	din			indeks	
	I. poll. 1974	1974	I. poll. 1975	4:2	4:3
1	2	3	4	5	6
Hrastnik	3.268	3.446	3.987	122	116
Trbovlje	3.391	3.638	4.133	122	114
Zagorje	2.967	3.153	3.741	126	119
Separacija	2.855	2.995	3.374	105	113
RGD	3.687	3.840	4.400	119	115
ESD	2.727	2.943	3.463	127	118
GRAMAT	2.639	2.685	2.926	111	109
Avtoprevoz	3.176	3.391	3.762	118	111
RŠC	3.473	3.674	4.444	128	121
SS	3.097	3.258	3.764	122	116
ZPT	3.184	3.370	3.905	123	116

Povprečni osebni dohodki so se dvignili napram letu 1974 za 182 ur mesečno, za 18 % in za vse opravljene delavnike za 16 %. Delo preko rednega delovnega časa (182 ur) na mesec povečuje te OD za 14 odstotkov.

Roman Turnšek

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1.1. do 15.8.1975

PROIZVODNJA PREMOGA (ton) — po rebalansu

TOZD	načrtovano	doseženo	doseženo ±	%
rudnik Hrastnik	330.300	324.396	— 5.904	98,2
rudnik Trbovlje	422.132	437.521	+ 15.389	103,6
rudnik Zagorje	215.224	217.890	+ 2.666	101,2
skupaj	967.656	979.807	+ 12.151	101,3
RŠC	21.500	14.753	— 6.747	68,6
ZPT	989.156	994.560	+ 5.404	100,5

PROIZVODNJA GRADBENEGA MATERIALA

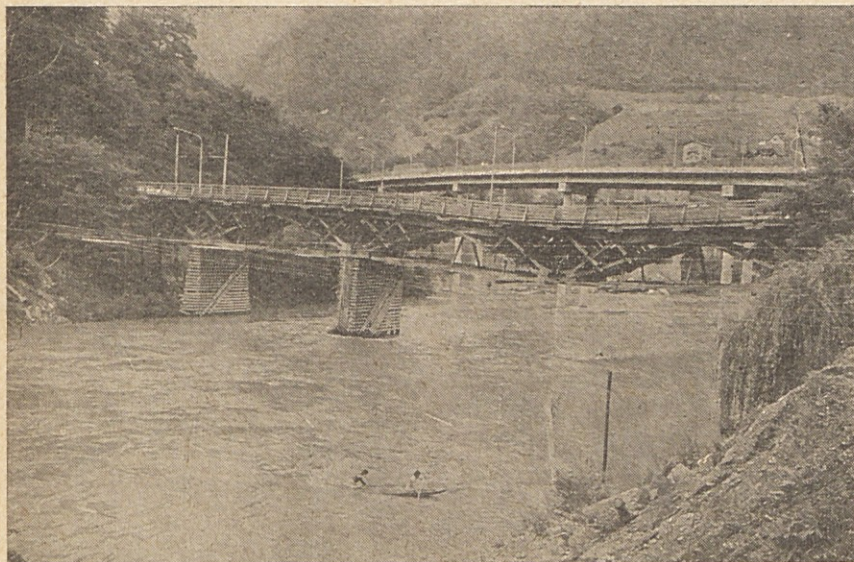
TOZD Rud. Hrastnik	letni plan	doseženo	%
— betonarna (kos)	160.000	70.744	44,2
— kamnolom (m ³)	25.800	11.138	43,2
TOZD GRAMAT			
— opekarna (enot)	6.000.000	4.320.259	72,0
— kamnolom (m ³)	30.000	25.869	86,2
TOZD Rudnik Zagorje			
— kamnolom (m ³)	165.000	113.560	68,8

STORITVE,

OSTALA PROIZVODNJA

TOZD RGD (din)	74.700.000	59.850.600	80,1
TOZD Avtoprev. (t/km)	5.500.000	3.050.445	55,5
TOZD ESD (ure)	321.000	223.747	69,7

Erika Kavčič

Dne 2. julija 1975 je stekel normalni cestni promet po novozgrajenem mostu čez Savo v Hrastniku. Dela na mostu so bila sicer dokončana, vendar so še v drugi polovici avgusta delavci gradbenega podjetja urejali dostopno cesto iz hrastniške strani na most. Bil je res že skrajni čas za zgraditev novega mosta v Hrastniku, saj je njegov prednik — leseni most zelo zdelan, kar nam dokazuje gornji posnetek (Foto inž. A. Bregant).

Odpiranje premogovnih rezerv med 6. in 8. obzorom v jami Kotredež

V letu 1973, je bil po predhodnih raziskavah in študijah izdelan in odobren z določbo Republiškega sekretariata za gospodarstvo SRS, dopolnilni rudarski projekt odpiranja in eksploatacije premogovnih rezerv med 6. in 8. obzorom jame Kotredež — TOZD Rudnik premoaga Zagorje.

Po tem projektu se je predvidelo odpiranje z transportnim vpadnikom V-82 lociranim v beli talnini ob južnem krilu kadunje. Izvajanja del po tem projektu se je pričelo že v letu 1973, in so dela tekla normalno vse do vdora vode in mulja na kontaktu med konglomeratom in dolomitom na delovišču v vpadniku V-82 9. 9. 1974, ter

temu sledečemu podobnemu vdoru v prekopu P-60-jug.

Po vdoru vode in mulja se je moralo odstopiti od nadaljnega generalnega odpiranja premogovnih rezerv med 6. obzorom z vpadnikom V-82 v talnini ob južnem krilu kadunje v kontakti coni med dolomitom in peskastim konglomeratom.

Vzporedno z izdelavo vpadnika V-82 se je v severnem krilu kadunje med 6. in 7. obzorom predvidelo izdelavo pomožnega transportnega vpadnika V-77 za odvoz premoga iz odkopnih polj med 6. in 7. obzorom v severnem krilu kadunje, ker se je ugotovilo, da bi po prvotnem projektu, ki ni predvideval izgradnje smernih hodnikov po 7. obzor,

temveč samo na 8. obzor, ne bila pravočasno odprta vsa odkopna polja.

V času vdora vode v vpadniku V-82 se je delovišče v vpadniku V-77 nahajajo neposredno nad 7. obzorom in je bila s tem dana možnost za uporabo te zveze tudi za transport premoga iz odkopnih polj med 6. in 7. obzorom v južnem krilu kadunje pod pogojem, da se na 7. obzor v podaljšku vpadnika V-77 predvidi izdelava prekopa v talnino južnega krila kadunje in smerni hodnik vzdolž sloja na tem horizontu, ter se po zvezah izvede transport premoga na obstoječe polnišče v prekopu P-60-sever.

Uporaba vpadnika V-77 kot glavne transportne zveze za odvoz premoga iz vseh odkopnih polj, ki se nahajajo med 6. in 7. obzorom pa je narekovala načrtovanje posebne transportne zveze za transport premoga na 6. obzor, pri odkopavanju med 7. in 8. oziroma 9. obzorom, ker obstoječega vpadnika V-77, ki je lociran diagonalno na sloj in seka sloj na 7. obzor, ni mogoče poglobiti, ter je že od samega začetka bil načrtovan kot pomožna zveza.

Namesto vpadnika V-82 lociranega ob južnem krilu kadunje, katerega nadaljno izgradnjo je bilo potrebno opustiti se je predvidelo izgradnjo vpadnika z ustjem na območju obstoječega dovozišča pri jašku Vine na 6. obzor in z usmeritvijo te zveze pod naklonom 16° v talnino severnega krila kadunje na 8. obzor ali pa izgradnjo vpadnika po osi kadunje z vznožjem na 8. obzor na skrajno zapadni meji eksploatacijskega področja.

Ustreznost posameznih variant je detalno proučevala posebna skupina strokovnjakov ZPT skupno s predvidenim revidentom za navedeno spremembo projekta, ter se odločila za lociranje vpadnika med 6. in 8. obzorom po krovnih plasteh v osi kadunje, z vznožjem na skrajni zapadni meji eksploatacijskega področja tako, da zaradi odkopavanja navedeni objekt

ne bo pod vplivom kritičnih hribinskih pritiskov, ki so se pojavili v krovno lociranem smer-nem hodniku na 4. obzoru, ko se je odkopavalo med 3. in 4. obzorom in zaradi katerih je bilo potrebno ta hodnik takrat prestaviti v talne plasti.

Upoštevaajoč navedeno osnovno koncepcijo transporta premo-ga pri odkopavanju med 6. in 7. ter med 7. in 9. obzorom, ka-kor tudi problematiko pri eksplo-taciji z rušenjem s povečanimi višinami etaž, se je izdelalo v

obzor	krilo	B	Kategorije	C ₂	skupaj
	severno		241.000	310.000	551.000
	južno	1,047.000	1,047.000	757.000	2,905.000
6 — 9				1,067.000	3,458.000

Od navedenih količin prihajajo prednostno v poštev naslednje rezervne B in C₂ kategorije:

obzor	krilo	B	Kategorije	skupaj
6 — 7	severno in južno	1,074.000	240.000	1,314.000
7 — 8	severno in južno	1,074	1,314.000	2,388.000

DELITEV SLOJIŠČA

Slojišče bo po vertikali razde-ljeno v horizonte po 60 m, to je 7., 8. in 9. obzor.

Po horizontali bo slojišče raz-deljeno v odkopna polja 3, 4, 5, 6 in 7 s smernimi dolžinami odkopnih kril od 200 do 300 m.

ODKOPNA METODA

Predvideva se odkopavanje z rušenjem in pridobivanjem pre-moga in nadkopnega dela etaže v odkopnih poljih 4 in 5 v juž-nem krilu kadunje in 6 in 7 v severnem krilu kadunje.

V polju 3, ki se nahaja na ob-močju, kjer so na kontaktu med triadnim dolomitom in konglo-meratom v talnini premogove-ga sloja nastopali vdori vode in mulja, se predvideva odkopava-nje s polnim splavnim zasipom, da bi se na ta način preprečilo razširitev talne vplivne cone do opisane nevarne cone.

projektivnem oddelku ZPT nov dopolnilni rudarski projekt »Odpiranje med 6. in 9. obzo-rom«, katerega osnovne značil-nosti tu navajamo:

REZERVE PREMOGA

Rezerve premo-ga pod 6. obzorom, ki so podane v projektu, so bile izračunane na osnovi znanih kontur sloja na 6. obzoru v obeh krilih kadunje in na pod-lagi dosedanjih raziskovalnih del pod 6. obzorom in znašajo izražene v separiranih tonah:

Kot alternativno rešitev pa se predvideva podpiranje s hidra-vličnim samohodnim podporjem, tipa KM-81, prirejenim za upo-rabo na odkopih z zasipom po naših načrtih.

NAČINI PRIDOBIVANJA NA ODKOPIH

Glede na to, da bodo širokočel-ni odkopi le do dolžine 20 m, se predvideva pridobivanje premo-ga v podkopnem delu z mili-sekundnim razstreljevanjem, tako na širokočelnih odkopih z rušenjem, kakor tudi na odko-pih, kjer se bo splavno zasipa-valo.

Za nakladanje v podkopnem delu čela se predvideva vgradi-tev hidravličnih cilindrov za po-tiskanje transporterja v odstrel-jen premog ali pa uporaba skrapperja nakladanje na trans-porter.

TRANSPORT PREMOGA

Iz odkopnih etaž v posameznih poljih se bo transportiralo pre-mog po transportnih dostavnih zračilnih vpadnikih naklona 22° do 25°, navzdol na 7. oziroma 8. obzor z verižnimi transporterji.

Z uvedbo transporta iz etaž na horizonti po poševnih zvezah izven sloja, bo odpadel transport po jaških z zavojno drčo v ka-terih prihaja pri sedanjem odkopavanju zaradi blatnega pre-moga do pogostih zamašitev in s tem do zastojev v proizvodnji.

Transport premo-ga iz 7. obzora bo potekal, kakor že ome-njeno, po vpadniku V-77 z gu-mijastimi trakovi na obstoječe polnišče v prekopu P-60-S in od tam dalje z vozički k jašku Vi-ne in na separacijo. Pri odkopa-vanju med 7. in 9. obzorom bo transport premo-ga potekal po vpadniku V-80 z gumijastim trakom na dovozišče pri jašku Vine in od tam dalje z vozički.

Polnjenje vozičkov bo na do-vozišču pri jašku potekalo pre-ko izravnalnega bunkerja vse-bine 50 m³.

DOSTAVA MATERIALA IN DOSTOP MOŠTVA

Kot edina dostavna in glavna dostopna pot se predvideva Vine rov in Vine jašek ter 6. obzor.

NAČINI PODPIRANJA NA ODKOPIH

Pri odkopavanju z rušenjem s pridobivanjem premo-ga iz nadkopnega dela, se predvideva uporaba obstoječega samohod-nega hidravličnega podporja tipa Salzgitter na vseh delovi-šjih v severnem krilu kadunje, kjer je širina sloja ca. 10 m in je previdoma neregularna. V južnem krilu kadunje, kjer je debelina sloja ca. 20 m ter je previdoma pretežno regularna, se predvideva uporaba samo-hodnega hidravličnega podpor-ja tipa KM-81, izdelek SSSR, prirejenega za pridobivanje pre-moga iz nadkopnega dela etaže, katerega tehnični podatki bodo podani v posebnem opisu.

V odkopnem polju 3, kjer se predvideva splavno zasipanje, se predvideva podpiranje z je-klenimi stojkami in posebnimi izvlekljivimi stropnicami po si-stemu, ki je sedaj v uporabi v jami Kisovec.

Pri odkopavanju med 6. in 7. obzorom se predvideva dostava materiala in dostop, oziroma dovoz moštva, predvsem po hodniku H-60-jug, medtem, ko bo po prekopu P-60-sever potekal odvoz premoga.

Pri odkopavanju med 7. in 8. oziroma 9. obzorom se predvideva dostava materiala in dostop, oziroma dovoz moštva po prekopu P-60-sever ter preko komunikacij ob severnem krilu kadunje do posameznih odkopnih polj razen za polje 3, v katerem se bo dostavljalo material in bo potekal dostop po hodniku H-60.

Dostava in dostop se predvideva po Vine rovu in 6. obzoru do odkopnih polj v vozičkih.

Na odkopne etaže v poljih 4, 5, 6, in 7 se predvideva dostava in dostop po že opisanih vpadalnikih naklona 22° od 25° , ki bodo v doljnem delu služili za transport premoga.

V odkopnem polju 3, se predvideva transport premoga po jaških z zavojnimi drčami na 7. oziroma 8. obzor ter za zračenje in dostavo materiala izgradnja posebnega strmega nadkopa.

Pri odkopavanju med 7. obzorom se bo dostavljalo material v jamskih vozičkih po navedenih vpadalnikih v polje 4, 5, 6, 7 oziroma s posebno napravo po strmem nadkopu v polju 3.

Moštvo bo v polja 4, 5, 6, in 7 vstopalo po vpadniku peš, medtem ko se bo v polje 3 prevažalo po nadkopu.

Pri odkopavanju na 7. in pod 7. obzorom bodo za prevoz materiala in tudi moštva v oba glavna dostavna transportna vpadnika vgrajene enotirne vlečnice sistema Beco ali slično, ki imajo prigradjene posebne zavrtniške naprave za primer pretrga vrvi, tako, da bo omogočen varen prevoz od 30 mož oziroma do 4 tone materiala naenkrat do posameznih odkopnih etaž.

ZRAČENJE

Po pričetku odkopavanja premogovnih rezerv pod 6. obzorom se predvideva opustitev zračilnih zvez med 6. obzorom in ven-

tilatorsko postajo Orlek, ter ponovno aktiviranje ventilatorske postaje Potoška vas, kot glavne ventilatorske postaje v jami Kotredež.

Vstop svežega zraka se predvideva po Vine jašku na 6. obzor in od tam na 7. obzor preko P-60-sever in po V-77, oziroma kasneje direktno iz dovozišča po vpadniku V-80 na 8. obzor.

Do odkopnih etaž se predvideva vstop svežega zraka po transportnih vpadalnikih naklona 22° do 25° .

Zračenje delovišč na odkopnih etažah bo separatno.

Izrabljeni zrak bo po gornjem delu že opisanih vpadnikov odtekel na 6. obzor v hodnik H-66 oziroma H-60 in od tam dalje po H nadkopu k ventilatorski postaji Potoška vas.

PREDVIDENA PROIZVODNJA

Glede na zadnje podatke, ki so jih dale raziskave, se predvideva na jamskem obratu Kisovec, eksplozijo še do leta 1980, nakar se predvideva premestitev zaposlenih na tem obratu na jamski obrat Kotredež zaradi dopolnitve staleža.

Upošteva se razpoložljivo delovno silo in dejstvo, da bodo

premogovne rezerve med 6. obzorom pri sedanjem zmanjšanim obsegu proizvodnje napram prvotno predvidenemu, izčrpane še pred koncem leta 1976, se načrtuje po projektu odparanja in eksplozije od 6. do 9. obzora sledeče letne proizvodnje:

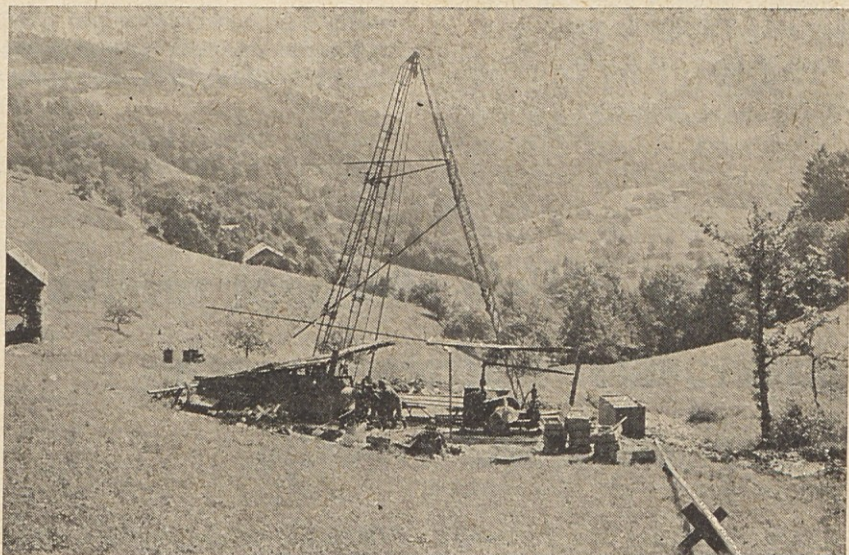
1977 — 200.000 ton, 1978 — 200.000, 1979 — 200.000, 1980 — 350.000, 1981 — 350.000, 1982 — 350.000, 1983 — 350.000, 1984 — 350.000, 1985 — 200.000, 1986 — 200.000, 1987 — 200.000 in 1988 — 169.000 ton.

Pri predvidenem obsegu letne proizvodnje bodo premogovne rezerve med 6. in 7. obzorom odkopane do konca leta 1981, in do 8. obzora do konca leta 1984.

Skupne rezerve do 9. obzora, če se bo odkopavalo od tega horizonta, pa bodo odkopane do leta 1988.

PREDVIDENE STORITVE IN ŠTEVILO IZVRŠENIH DELAVNIKOV

Pri odkopavanju z rušenjem in pridobivanjem premoga iz nadkopnega dela, predvidevamo odkopne storitve od 7, 5 ton/dan pri odpiranju z Salzgitter samohodnim podporjem in do 14 ton/del pri uporabi samohodnega podporja tipa KM-81.

Geološke raziskave v Zagorju potekajo dalje. Posnetek prikazuje vrtalno napravo nad vrtino LZ-2A/-GZ v Zavinah. Tu raziskujejo na premog severno krilo glavne loške premogovne kadunje.

Foto inž. A. Bregant

V odkopnem polju 3, kjer se predvideva odkopavanje z splavnim zasipom, se predvideva odkopna storitev ca. 7,5 ton/del pri odpiranju s posamičnimi jeklenimi stojkami in jeklenimi

stopniki ter ustrezno povečanje odkopne storitve pri uporabi samohodnega podporja prirejene za splavni zasip.

Tabelarni pregled predvidenih jamskih in obratnih storitev

Predvidena proizvodnja letna	Predvideni del. devna	Predvidene storitve v jami	Predvideni del. zunaj	Predvidene storitve skupaj jamska	obratna
ton	ton	del.	del.	del.	t/del.
200.000	750	317 + 20	51	388	*2,36
350.000	1310	395 + 20	51	466	*3,32

*jamska storitev brez delavnikov nadzora

Električna energija

50 kWh/tono

**obratna storitev brez delavnikov na investicijskih delih

Razstrelivo

300 gr/ ton

NORMATIVI PORABE GLAVNIH VRST MATERIALA

Predvidene obremenitve proizvedene tone z investicijskimi stroški.

Jamski les 12 m³/1000 ton

Obseg eksploatacije	invest. stroški din	rezerve na območju ton	obremenitev z invest. din/tono
Odpiranje rezerv med 6. in 7. obzorom v vseh poljih	74,420.000	1,314.000	56,64
Odpiranje rezerv med 6. in 8. obzorom v vseh poljih	115,294.000	2,559.000	45,05
Odpiranje rezerv med 6. in 8. obzorom brez polj			
6. in 7. pod 7 obzorom	105,163.000	2,388.000	44,04
Odpiranje rezerv med 6. in 8. obzorom brez polj 6 in 7 pod 7. obzorom in polja 3 od 6. do 8. obzora	82,592.000	1,508.000	54,77

Sedanja povprečna prodajna cena premoga iz rudnika Zagorje znaša 380,00 din/tono.

nem obsegu proizvodnje znašali od 12 % do 15 %.

Predvideni investicijski stroški na tonu bodo pri predvide-

Glede na to bo potrebno pred realizacijo navedenega projekta izdelati še detaljni rentabilnostni račun. M. M.

sicer segajo v leto 1905, ko je pričela obratovati prva termoelektrarna v Trbovljah; ta je bila locirana v poslopju poleg Strojne tovarne, ki ga danes uporabljajo Zasavski premogovniki kot glavno materialno skladišče za potrebo vseh TOZD.

V tem članku želim prikazati razvoj 60-letne termoelektrarne dejavnosti na lokaciji ob Savi, kjer je tedanja Trboveljska premogokopna družba konec leta 1914, zgradila svojo drugo termoelektrarno v Trbovljah in v začetku 1915. leta pričela s proizvodnjo električne energije za lastno rabo.

Lokacija je bila izbrana zaradi bližine separacije, ki je bila zgrajena leto poprej; torej zaradi kratke transportne razdalje za gorivo in zaradi ugodnih pogojev za pretočno hlajenje odnosno kondenzacijo pri parnih turbinah — elektrarna stoji na levem bregu reke Save in je črpanje hladilne vode zelo ugodno. Neugodna je lokacija le zaradi konfiguracije okolice, kar se je pokazalo pri obratovanju nove elektrarne Trbovlje II — moči 125 MW v letu 1968, in kasneje.

Leta 1918 je bila zgrajena HE Fala na Dravi in leta 1924, je Trboveljska premogokopna družba povezala elektrarno ob Savi z dvojnimi 35 KV daljnovodom, z razdelilno postajo v Laškem in s tem tudi s HE Falo. Tako so se po prvi svetovni vojni rudniki in ostala industrija v revirjih, v glavnem oskrbovali s cenejšo električno energijo iz hidroelektrarne Fala na Dravi, iz lastne elektrarne ob Savi pa le v nujnih primerih.

Vedno večja proizvodnja premoga in problem onesnaževanja reke Save z drobnimi vrstami premoga, ki se je odplavljal s takoimenovano »odpadno vodo iz separacije« v Savo, je zahtevalo nujno preučevanje načina, kako bi pri mokrem separiranju te drobne vrste premoga izločali iz odpadne vode in jih koristno uporabili. V istem času so se pojavili v svetu že kotli s kurišči in kurilnimi napravami za kurje-

Ob tihem jubileju 60-letnice začetka proizvodnje električne energije v stari elektrarni Trbovlje

Konec lanskega leta je minilo 60 let, kar je bila zgrajena termoelektrarna ob Savi, v začetku letošnjega leta pa je bilo za nami tudi 60 let od prvih

kilovatov, proizvedenih v »stari elektrarni Trbovlje«.

Začetki proizvodnje električne energije v Trbovljah ob uporabi premoga iz rudnikov v Zasavju,

nje s premogovim prahom, ki ga lahko pripravljamo in sušimo v mlinih različnih izvedb ter takega vpihujemo v kurišče, kjer v lebdečem stanju zgoreva in oddaja toploto na ogrevne površine parnega kotla ter proizvaja paro določenih parametrov za obratovanje turbogeneratorjev.

Tako se je takratna Trboveljska premogokopna družba odločila, da izloči stare kotle na rešetke in jih zamenja z novimi kotli z napravami za kurjenje s premogovim prahom, takrat imenovano »goščo«. Ko je pričel obratovati prvi kotel zmogljivosti 60 ton pare/uro, je bilo treba zgraditi tudi naprave za pridobivanje premogovega prahu iz odpadne vode, nastale pri mokri separaciji. V ta namen je bil pri elektrarni zgrajen poseben bazen, imenovan »zgoščevalec«, v katerega so iz bazena na separaciji prečrpavali odpadno vodo s premogovim prahom — goščo. Tu pridobljeni premog naj bi transportirali s pomočjo vakumskega in tlačilnega kompresorja v štiri betonske rezervoarje po 18 m³, ki so bili zgrajeni ob podaljšku zgornjega hodnika, v katerem je nameščen transportni trak za skladiščenje premoga, v štiri betonske bunkerje.

V teh rezervoarjih se je premog usedal in s pomočjo polžev transportiral na transportni trak in naprej v omenjene štiri bunkerje (po 500 ton) za premog, kjer bi se naj še naprej odcejal in sušil. Voda iz teh štirih rezervoarjev je odtekala v betonski valjasti rezervoar, ki stoji ob vznožju betonskega bunkerja za premog. V tem zbiralniku je bilo predvideno zadnje izločanje premogovega prahu iz odpadne vode, nastale pri mokri separaciji. Tudi pri tem usedalniku je bil v vznožju nameščen polž za transportiranje premogovega prahu na trak, ki naj bi prah transportiral direktno v bunkerje za premog pri novem kotlu.

Po dolgotrajnem preizkušanju naprav za pridobivanje premogovega prahu iz odpadne vode pri mokri separaciji, so ugotovili, da naprave ne delujejo, kot

je bilo planirano, zato je bil ta način čiščenja odpadne vode odnosno pridobivanje premogovega prahu za novo zgrajeni kotel opuščen.

Namesto teh naprav sta bila na separaciji zgrajena dva usedalna bazena, iz katerih so pridobivali premogov prah za potrebe novega kotla s pomočjo elevatorjev. Ta način je še danes v rabi. Dolgo časa so nato dovažali potrebni premogov prah za novi kotel v elektrarni iz separacije v jamskih vozičkih s pomočjo jamskega bencinskega motorja. Druga transportna pot je bila s transportnimi trakovi po poševnem hodniku iz separacije do končne postaje v hodniku iznad depoja za premog med separacijo in elektrarno. Od tu so preko drče nakladali premog na vozičke in ga prevažali na elevator, od koder so ga po drči spuščali na trak v hodniku nad štirimi betonskimi bunkerji in ga tako deponirali v male bunkerje.

Vse rezervoarje, ki so odpadli za pridobivanje premogovega prahu odnosno za čiščenje odpadne vode iz mokre separacije, so po osvoboditvi koristno uporabili za hladilno in pitno vodo.

Toliko o začetkih pridobivanja premogovega prahu za kurilne potrebe v novih modernih kotlih na premogov prah; premogov prah je dobil s tem svojo ceno, saj je bil do tistega časa skoraj brez vrednosti in je dolgo časa nosil naziv »odpadni premog«.

V letih 1934 in 1935 so začeli preurejati stikališče, naročili nov kotel, zmogljivosti 60 t/h, in turbogenerator 12,5 MW. V obstoječi kotlovnici so morali odstraniti 2 kotla z rešetkami in v strojnici turbogenerator moči 3 MW. Za potrebe novega kotla je bil zgrajen na isti koti, kot je stal sam kotel, dimnik.

Kotel je dobavila nemška firma Rheinmetal Borsig iz Berlina in je bil za ca. 1,60 m nižji, kot bi moral biti po izračunu. Takratna Trboveljska premogokopna družba je namreč vztrajala, da se višina kotla prilagodi obstoječi kotlovni stavbi, čeprav

je leto dni po pričetku obratovanja tega kotla dvignila in zgradila novo lupinasto streho iz železobetona nad celotno kotlovnico. V tem času se je Trboveljska premogokopna družba odločila, da pri isti firmi nabavi še en kotel, zmogljivosti 100 ton pare/uro, ta pa je bil po konstrukciji znatno višji od 60 tonskega kotla. Posledice prenizko zgrajenega kotla 60 t/h smo občutili po osvoboditvi, ko smo ga leta 1947 priklopili na novi 110 m visok dimnik, ki je bil zgrajen v letu 1942, in je bil dimenzioniran za 3 enote: zaradi prenizke višine kotla je prišlo do nepopolnega izgorevanja kotla. Ker elektrofiltri ne lovijo čistih saj in če smo hoteli imeti normalen videz dima, smo lahko obremenjevali kotel samo s 45 tonami pare/uro, drugače se je iz dimnika valil črn dim.

Omeniti moramo, da se je takoj, ko je pričel obratovati kotel Borsig 60 t/h, ki je bil priključen na 57 m visok dimnik brez naprav za izločanje letečega pepela, zapletla takratna Trboveljska premogokopna družba v sodne spore z okoliškimi kmeti v zaselkih Retje, Zelena trava, Dobovec, Prapretno, Podkraj in Šavna peč; vzrok je bil izredno zapraševanje okolice. V vseh poravnava s prizadetimi kmeti se je TPD obvezala vgraditi elektrofiltra, naprave za izločanje letečega pepela. Naročilo elektrofiltra za ta kotel je bilo samo istočasno z naročilom elektrofiltra za novi kotel 110 t/h, ki je pričel obratovati v začetku 1943. leta skupno z novim turbogeneratorjem firmne Siemens in moči 24 MW. Novi kotel je že imel vgrajen elektrofilter in je bil priključen na precej višje ležeči in višji dimnik 110 m. Lahko rečemo, da ni onesnaževal okolice. Ko je bil na ta dimnik v letu 1946 priključen kotel 60 t/h, se je stanje poslabšalo; predvsem pri polni obtežbi kotla 60 t/h, je zaradi nepopolnega izgorevanja nastajal precej temen dim.

V letu 1938, potem ko je pričel obratovati kotel Borsig 60 t/h in turbogenerator Siemens 12,5 MW, je pomembna izgrad-

nja 60 kV daljnovoda med razdelilno trafo postajo v Podlogu v Savinjski dolini in elektrarno v Trbovljah. S povezavo elektrarne Trbovlje s takratnimi elektrarnami na Gorenjskem v sklopu kranjskih deželnih elektrarn in s staro elektrarno v Velenju, moči 7,5 MW, je dobila elektrarna Trbovlje značaj javne elektrarne.

S takimi napravami je delovni kolektiv termoelektrarne Trbovlje začel svoje delo po osvoboditvi.

Zahteve in program industrializacije naše nove socialistične države so zahtevali od kolektiva mnogo naporov.

Iz obstoječih proizvodnih kapacitet ni bilo želeži le čimveč kWh električne energije; te kapacitete, predvsem pa kotle, so uporabili v letu 1946, za poizkusno kurjenje s premogom iz

vseh premogovniških bazenov v Jugoslaviji, kjer danes obratujejo novi elektroenergetski giganti kot TE Šoštanj, TE Kakanj, TE Lukovac, TE Kolubara, TE Obrenovac, TE Kostolac, in TE Kosovo.

To poizkusno kurjenje so izvajali jugoslovanski strokovnjaki skupno s češkimi, ki so bili glavni kandidati za dobavo opreme za nove termoelektrarne v naši državi. Program je propadel v letu 1948, ob sporu s Sovjetsko zvezo. Čehi so po tem programu zgradili le manjšo elektrarno pri Skopju, in kasneje, po ureditvi odnosov naše države z vzhodnim blokom, dobavili še dva bloka, moči 30 MW, za TE Lukovac.

V naslednji tabeli je prikaz proizvodnje in porabe premoga v prvem obdobju po osvoboditvi.

Leto	Proizvodnja		Poraba		Dobava	
	GWh	premoga ton	Zas. prem.	ostali rudn.	Skupno	
1945	59,4	89.084	89.084		89.084	
1946	68	102.046	102.046		102.046	
1947	80,6	120.955	120.955		120.955	
1948	93,7	140.639	140.639		140.639	
1949	141,8	212.760	197.346	4.350	201.697	
1590	99,3	194.900	191.327	3.573	194.900	
1951	83	149.142	148.106	21.036	169.142	
1952	105,4	179.550	157.533	22.017	179.549	
1953	131,8	229.285	190.038	19.124	209.162	
1954	105,9	117.467	178.115	33.073	211.187	
1955	14,2	248.278	190.179	41.308	231.488	
SKUPNO:	983,10	1.784.106	1.705.368	144.481	1.849.849	

V tem obdobju je bila elektrarna Trbovlje najmočnejša termoelektrarna v Sloveniji in tudi v državi. Predvsem je bil pomemben naš največji turboagregat, moči 24 MW, proizvod firme Siemens iz Nemčije. V jeseni 1945, leta je bil pri tej turbini že drugič lom zadnjih treh vrst lopatic. Ker v tistem času ni bilo možno, da bi jo popravili pri Siemensu v Mülheimu, so turbino v letu 1949 rekonstruirali v tovarni Češkomoravski Kolben Danek v Prahi tako, da so izločili eno vrsto lopatic, zadnji dve vrsti pa oja-

čali. Tako rekonstruirana obratuje še danes.

V letu 1947 so na desnem bregu Save zgradili 110-kV stikalnice in 110-kV daljnovod Trbovlje RTP Laško. Ta gradnja je bila predvsem pomembna za prenos energije proti celjskemu in mariborskemu potrošniškemu področju in tudi za smer TE Brestanico in Hrvatsko.

Po letu 1949 so se strokovne službe elektrarne Trbovlje ukvarjale s problematiko razkladanja premoga iz železniških vagonov. Hkrati so modernizira-

li in urejali tudi transport premoga s separacije rudnika Trbovlje, tako da so dograjevali transportne trakove na obeh linijah: zgornji transport v skladišča, in spodnji za transport premoga v kotlovnico.

Pomembno v tem obdobju je tudi to, da smo morali po sporazumu med IS Slovenije in Hrvatske uporabljati premog iz rudnikov v Hrvatskem Zagorju toliko časa, dokler ni pričela obratovati elektrarna Jertovac pri Konjščini.

Prvi delavski svet je v elektrarni Trbovlje imel zasedanje 2. septembra 1950. leta. Že takoj na začetku je kolektiv TE Trbovlje želel prispevati svoj delež k povečanju elektroenergetskih kapacitet in s tem k pokrivanju vedno večjih potreb po električni energiji.

Tako so se pričele v letu 1953 priprave za zadnjo predelavo obstoječih proizvodnih naprav v stari elektrarni. Naročen je bil še en kotel, zmogljivosti 125 ton pare/uro, pri firmi Pauker v Avstriji, in turbogenerator, moči 20 MW, pri firmi Siemens v Zapadni Nemčiji.

Novi kotel je bilo treba prilagoditi profilu kotlovnice razen glede na višino: lupinasto železobetonsko streho na delu kotlovnice so dvignili za 7,5 m s pomočjo hidravličnih dvigal na štirih betonskih podpornih stebrih. To delikatno delo je uspešno opravila firma Gradis s pomočjo skupine za gradnjo mostov pri Železniškem podjetju v Ljubljani. To investicijo so finansirali iz skupne amortizacije slovenskega elektrogospodarstva.

Kotel je pričel obratovati v začetku februarja 1956. leta, turbogenerator pa v sredini marca istega leta, in tako se je moč elektrarne povečala na 56,6 MW.

V naslednji tabeli je prikazana proizvodnja električne energije in poraba premoga v tem drugem pomembnem povojnem obdobju.

Leto	Proizvodnja GWh	Poraba Zas. premoga ton	Zas. prem. Dobava premoga v tonah	ostali rudn.	Skupno
1956	226,9	344.633	255.767	96.550	352.317
1957	235,1	352.680	258.260	104.931	363.191
1958	235,5	386.655	247.340	153.687	401.027
1959	256,6	394.610	265.103	149.617	414.720
1960	188,2	298.585	263.924	79.555	343.479
1961	263,0	391.139	300.675	32.716	333.391
1962	235,6	363.797	321.368	15.714	337.082
1963	285,9	420.584	326.812	98.730	425.542
1964	300,2	472.318	444.370	59.479	503.349
1965	251,1	393.410	396.015		396.015
1966	252,5	382.631	396.015		596.015
1967	303,9	447.296	430.854		430.854
SKUPNO	3,034.5	4,548.338	3,906.503	790.979	4,697.483

Začetki obratovanja kotla Pauker so bili izredno težki zaradi prekratke poti za sušenje premoga, kar je povzročilo lepljenje premoga v cevovodih za vroče dimne pline pred vstopom v mline. Ta pomanjklivost je bila odstranjena z vgraditvijo loput, ki so stalno v gibanju in tako preprečujejo lepljenje premoga.

V tem obdobju je važna izgradnja 110 kV daljnovoda Trbovlje — RTP Kleče pri Ljubljani zaradi plasmaja električne energije na ljubljansko področje in področje Gorenjske.

V začetku leta 1962 so pričeli skupno načrtovati izgradnjo nove elektrarne, moči okrog 100 MW.

Ta zamisel se je rodila na posvetovanju o problemih in nadaljnjem razvoju industrije v Trbovljah, ki ga je organiziralo društvo inženirjev in tehnikov 22. februarja 1962. Predvsem pomemben je bil referat o možnosti eksploatacije kalorično manj vrednega premoga, ki je v prejšnjih letih ostajal v jamah zaradi zahtev po čimbolj kvalitetnem premogu. Po neštetihih skupnih akcijah je bila gradnja

nove elektrarne odobrena v začetku 1964. leta. V jeseni istega leta je bil izbran dobavitelj in podpisana pogodba.

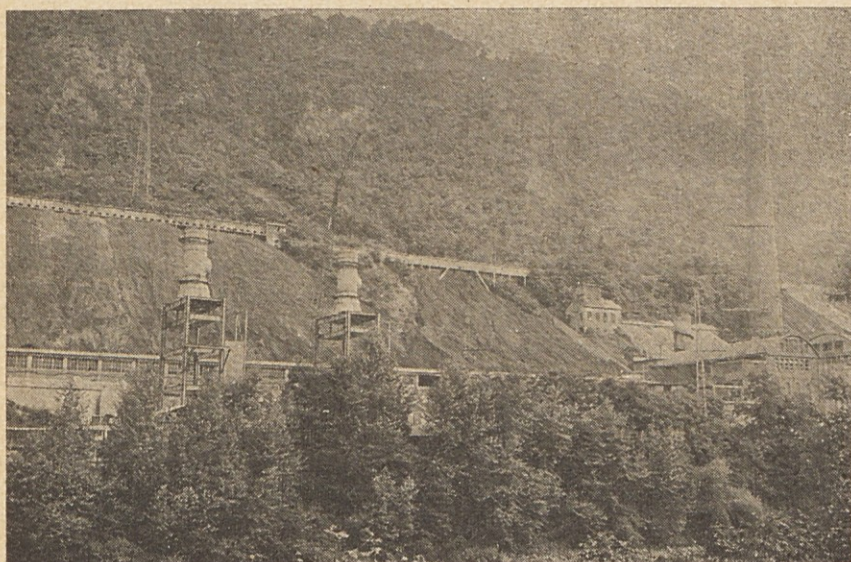
V ožji izbor so prišli češki Tehnoeksport in poljski CEKOP. Po dokončnih skupnih razpravah vseh treh investitorjev, t.j. TE Morava iz Srbije, TE Plomin iz Hrvatske in TE Trbovlje, in ponudnikov je bila izbrana za dobavitelja poljska izvozna firma CEKOP. Dobavitelj kotla je bila firma Rafako iz Ratiborza v kooperaciji s firmo Termoelektro v Beogradu, parne turbine firma ZAMECH iz Elblaga v kooperaciji z Jugoturbino in generatorja firma Dolmel iz Wroclawa v kooperaciji z Rade Končarjem.

Izgradnja nove elektrarne je bila končana v avgustu 1968. leta in 13. septembra smo pričeli s poizkusnim obratovanjem. Svečan pričetek obratovanja pa je bil 24. novembra 1968. leta.

Že takoj na začetku smo našli na izredno težave pri obratovanju — žlindranje v kurišču kotla in prekomerne vibracije ter ekscentričnost turbogeneratorja. Po dolgem proučevanju smo ugotovili, da so dobavitelji dobavili za TE Morava v Srbiji za 9 različnih vrst premoga iz raznih rudnikov svoj tipski kotel zmogljivosti 380 t/h, za nas pa prav tak kotel za 3 asortimane premoga iz Zasavskih premogovnikov. Torej kotla niso dimenzionirali z ozirom na dostavljene vzorce premoga, predvsem pa niso upoštevali tališča pepela. Tako smo primorani obratovati z obremenitvijo do 105 ali največ do 110 MW, odvisno od žlindranja v kurišču.

Na turbogregatu smo v letu 1969. ob remontu ugotovili lom zadnjih vrst lopatic na rotorju nizkotlačnega dela turbine, ki so jih zamenjali z novimi.

V lanskem letu smo morali izvršiti generalni remont na turbogeneratorju, odnosno ga v celoti premonirati in zamenjati fiksne točke nizkotlačnega ohiš-

Termoelektrarna Trbovlje gradi v neposredni soseščini TET. pod deponijo premoga med železniškimi tiri in transportnim hodnikom za premog, novo kombinirano elektrano. Z deli so v manjši zamudi iz objektivnih razlogov (Foto inž. A. Bregant).

ja. S tem smo odpravili prekomerne vibracije in ekscentričnost, tako, da turbogenerator sedaj zanesljivo obratuje.

V tem tretjem pomembnem obdobju je bila proizvodnja električne energije in poraba premoga naslednja:

Leta	Proizvodnja GWh		Poraba premoga ton			Dobava ton	
	PEI	PEII	Skupaj	PEI	PEII	Skupaj	Zas. prem.
1968	286,8	75,6	362,4	395.062	63.779	458.841	515.622
1969	237,5	373,7	611,2	383.313	339.042	722.355	659.512
1970	185,3	530,4	715,7	280.546	505.966	786.512	760.615
1971	202,1	554,5	766,6	337.197	588.811	926.008	860.720
1972	157	469	626	254.688	485.701	740.395	763.434
1973	173	470	643	301.712	482.783	784.495	825.609
1974	185	351	536	327.109	347.516	674.625	677.364
1975							
I. poll.	92	197	389	145.443	193.058	338.501	379.791
Skup.	1.520,7	3.021,2	4.539,9	2.425.070	3.006.662	5.431.732	5.442.667

V letu 1968. je začel obratovati še drugi 110 kV daljnovod Trbovlje — Kleče, tako da je možen zanesljiv plama električne energije tudi iz nove elektrarne, moči 125MW, predvsem

na deficitarno ljubljansko področje.

V povojnih letih smo proizvedli v obeh elektrarnah naslednje število GWh in porabili tele količine premoga:

Proizvodna enota	GWh	Poraba premoga ton	Sprecificirana poraba premoga kg/kWh
PE I	5.538,3	8.757.514	1,58
PE II	3.021,2	3.006.662	0,99
Skupno	8.559,5	11.764.176	

Obratovalnega dovoljenja za novo elektrarno PE II — 125 MW še nismo dobili zaradi prekomernega onesnaževanja okolja.

Poleg reševanja neštetihih problemov, ki so nastajali pri obratovanju nove elektrarne, je bilo proučevanje načina sanacije dimovodnih naprav v tem času izredno težka in važna naloga. Za proučevanje tega problema smo že v letu 1970. angažirali Hidrometeorološki zavod v Ljubljani in razne druge institucije.

Zbirali smo podatke iz celega sveta, kako drugod rešujejo podobne probleme. Konec leta 1973. je prišlo do odločitve, da zgradimo 360 m visok dimnik na koti, kjer stoji elektrarna. Za gradnjo smo izvedli mednarodno licitacijo. Posebna komisija strokovnjakov iz Slovenije se je odločila za predlog, da bi oddali gradnjo dimnika firmi Karrena iz Düsseldorfa, ki je leta 1970. zgradila 300 m visok dimnik v Gelsenkirchnu v Zapadni Nem-

čiji. Firma Karrena je angažirala firmo Gradis za izgradnjo temelja na 62 pilotih premera 1,5 m in globine do 13 m ter za dobavo ca. 10.000 m³ betona. Firmo Vatrostalno iz Zenice je angažirala za izvajanje betonskih in šamoterskih del pri izgradnji dimnika. Pogodbena vsota za dimnik je 10.200.000 DM po kursu 6 din, kar znaša 61.200.000 dinarjev.

Za izgradnjo dimnika smo dosedaj najeli 2 inozemska kredita: enega v višini 10 milijonov DM in drugega v višini 0,5 milijona DM — skupno 10,5 milijona DM. Iščejo pa še kredit v višini 3 milijone DM.

Predvidoma bo stala izgradnja dimnika 13.464.000 DM odnosno 94.240.000 din, računajoč marko po kursu 7 din. Podražitev so v glavnem nastale zaradi izrednega dviga cen gradbenega materiala, predvsem cementa in betonskega železa.

Po planu bi moral biti dimnik zgrajen do konca tega leta,

priključek kotla na novi dimnik pa bo izveden ob remontu v naslednjem letu, ki je planiran v mesecu aprilu.

Po odločbi republiškega sekretariata za urbanizem SRS, moramo postaviti mrežo merilnih mest v naseljih, ležečih nad 600 m nadmorske višine v polmeru 8 km od novega dimnika, kar bo še dodaten strošek za nabavo ustreznih merilnih aparatov.

Upamo, da bomo s tem odpravili onesnaževanje okolja in spore okrog plačevanja odškodnine za povzročeno škodo prizadetim kmetom na področju Zasavja.

Še nekaj o rekonstrukciji stare elektrarne v kombinirano plinsko parno elektrarno.

Za to rekonstrukcijo smo se borili zaradi obeh Borsig kotlov, ki sta izrabljena in nista več varna, odnosno sposobna za obratovanje. Obratovati sta prenehala po nalogu republiškega inšpektorata parnih kotlov v začetku junija lanskega leta. Kotel 60 t/h je obratoval 36 let, kotel 100 t/h pa 31 let, kar je izredno častitljiva življenska doba.

Ker sta turbogeneratorja 12,5 MW in 24 MW še sposobna za obratovanje, smo se borili, da plinski turbini, moči 30 MW, ki sta bili nabavljeni za potrebe Slovenije v okviru paketa nuklearne elektrarne v Krškem, postavijo pri stari elektrarni v Trbovljah. Dobavitelj plinskih turbin je firma Westinghouse iz Amerike v kooperaciji s firmo ACEC iz Belgije. Uspeli smo tudi, da smo nabavili 2 kotla po 60 ton pare/uro s pripadajočo napravo za kemijsko pripravo napajalne vode. Pogodbo za kotla smo podpisala s firmo Thomassen iz Holandije, ki je bil najugodnejši ponudnik pri zbiranju ponudb za dobavo opreme za planirano kombinirano elektrarno v Trbovljah. V teh dveh kotlih bomo izkoriščali vroče izpušne pline iz plinskih turbin in proizvajali potrebno paro, ki jo primanjkuje 28 MW za pogon obstoječih turbogeneratorjev v stari elektrarni, ker

bosta prenehala obratovati oba Borsig kotla. Tako bomo obdržali v stari elektrarni celotno moč v turbogeneratorjih 56,6 MW in pridobili novo dodatno moč v plinskih turbogeneratorjih ca. 60 MW. Tako bo znašala moč kombinirane elektrarne ca. 116,5 MW. Obe dobavi sta na ključ, elektrarna je morala poskrbeti za ureditev platojev, odnosno terena za namestitve vseh naprav kombinirane elektrarne, za kar smo dobili kredit v višini ca. 64.000.000 din iz zbranih sredstev ze energetiko.

Pogodbena vrednost za kombinirano elektrarno znaša din 515.793.000

od tega za plinski del	395.460.000 din
in za kotlovni del	120.333.000 din

Gradnjo kombinirane elektrarne finansiramo z inozemskimi krediti in sicer:

plinski del: s krediti bank EXIM Washington in PEFCO iz Amerike, ter s krediti evropskih bank: CITYCORP iz Londona in Bruseljske banke iz Belgije
kotlovni del: z državnim kreditom s Holandske.

Pričetek obratovanja plinskih turbogeneratorjev je predviden okrog 15. oktobra letos, kot kombinirana elektrarna pa bo začela obratovati v maju naslednjega leta.

V prihodnje predvidevamo izgradnjo še ene proizvodne enote moči 150 MW glede na razpoložljivi premog v zasavskih revirjih: ta bi lahko pričela obratovati po sedanjih prognozah v letu 1983. Lokacija je izbrana pri novi elektrarni: železniško pro-

go Ljubljana — Zidani most bi umaknili v predor, ki bi ga morali zgraditi. Novi 360 m visoki dimnik je namreč tudi dimenzioniran za dve enoti (obstoječi 125 MW in dodatni blok moči 150 MW). Tehniško dokumentacijo v zvezi s tem izdelujemo in upamo, da bomo s skupnimi naporji v novi delovni organizaciji Rudarsko elektroenergetski kombinat Zasavje te načrte tudi realizirali.

Da opravičim naslov članka, moram povedati, da kljub pripravam, ki smo jih imeli, da bi bolj svečano proslavili 60-letnico začetka proizvodnje električne energije v stari elektrarni Trbovlje, javne proslave nismo uspeli organizirati zaradi pomanjkanja finančnih sredstev v elektrogospodarstvu Slovenije.

Anton Kočar

Kadrovska problematika v Termoelektrarni Trbovlje

S tem prispevkom želim bralce glasila Srečno seznaniti s kadrovsko problematiko Termoelektrarne Trbovlje, številom zaposlenih, družbenim standardom in preventivnim zdravljenjem, da bi na ta način dali vsaj grobo sliko o kolektivu Termoelektrarne Trbovlje na tem področju.

STRUKTURA ZAPOSLENIH:

	delavci
— nekvalificirani	34
— polkvalificirani	149
— kvalificirani	159
— nižja šolska izobrazba	2
— visokokvalificirani	41
— srednja šolska izobr.	59
— višja šolska izobr.	19
— visoka šolska izobr.	10
S k u p a j	473

POTREBE PO NOVIH DELOVNIH MOČEH

Trenutne potrebe po novih kadrih so se pokazale v neposredni proizvodnji na delovnih mestih strežnik transportnih trakov, KV ključavničarjev in KV elektrikarjev. Potrebe so se pojavile zaradi ukinitve nočnega dela žensk. Te delavke bomo razporedili na delovna mesta, kjer je delo eno ali dvoimensko, KV ključavničarji in elektrikarji pa bodo pokrivali potrebe nove plinske elektrarne.

FLUKTUACIJA

Fluktuacije delovnih moči že nekaj let nazaj ni bilo. Delovno organizacijo je v letu 1974 in 1975 zapustilo 14 delavcev. Od tega se jih je upokojilo 6, ostali pa so zapustili delovno organizacijo zaradi boljšega osebnega dohodka drugje.

IZOBRAŽEVANJE

Izobraževanje delavcev poteka z lastnimi strokovnimi kadri, tj. predvsem delavcev na tistih delovnih mestih, kjer se zahteva, poleg šolske izobrazbe, še specialna strokovna usposobljenost za delo na delovnem mestu. Takšna delovna mesta so vsa delovna mesta v neposredni proizvodnji. Izobraževanje delavcev za pridobitev šolske izobrazbe poteka največ preko Revirske delavske univerze. Trenutno je vpisano v večerne oddelke:

— osemletka	2
— poklicna šola	9
— delovodska šola	6
— srednje šole	4
— višje in visoke šole	6

Večji poudarek bomo morali dati družbenoekonomskemu, političnemu in kulturnemu izobraževanju.

SOCIALNA PROBLEMATIKA

Največji socialni problem predstavlja nezadostno število stanovanj za delavce, predvsem za matere samohranilke, uživateljke alkohola in zdravljenje alkoholikov oziroma odklanjanje zdravljenja. S tem v zvezi so samoupravni organi sprejeli ustrezne sklepe, da bi te probleme skušali rešiti čimpreje.

PREVENTIVNO ZDRAVLJENJE

V zadnjih letih je poraslo število delovnih invalidov. Zato smo pristopili k temeljitemu zdravniškemu pregledu celotnega kolektiva. Po izvidih je bilo ugotovljeno, da je zdravstveno stanje delavcev zaskrbiljujoče, zato smo uvedli preventivno zdravljenje. Za tovrstno zdravljenje koristimo počitniški dom v Crikvenici in pa zdravilišča. Pri sklepanju dogovorov z zdravilišči smo sodelovali skupaj z ZPT in Cementarno, kar se je izkazalo za zelo pozitivno. V letu 1975 bo koristilo preventivno zdravljenje 68 delavcev.

DRUŽBENI STANDARD STANOVANJA

Največji problem predstavlja zadovoljevanje potreb po stanovanjih. Celotni stanovanjski fond znaša 196 stanovanj, od tega je zasedeno: po upokojenih 32 stanovanj, po drugih 11 stanovanj. Trenutno je nerešenih stanovanjskih problemov za 70 delavcev z družinami, nameravamo jih rešiti v naslednjih petih letih. Ker je nakup stanovanj otežkočen zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, so se delavci na zborih odločili, da odvajajo 9 % od bruto OD, namesto obveznih 6 % za nakup novih stanovanj. V letu 1974 smo odkupili 8 stanovanj v stolpnici S-47 in S-48, nadzidali pa smo krilo stanovanjske stolpnice na Rudarski cesti, kjer smo pridobili šest stanovanj. V treh primerih pa smo skupaj z delovno organizacijo, kjer je zaposlen zakonec našega delavca, sofinancirali nakup stanovanja. Iz solidarnostnega sklada je bilo dodeljeno delavcem TET, 12 stanovanj. Za individualno gradnjo so delavci, ki gradijo lastne stanovanjske hiše, prejeli skupno 605.000,00 din. Največji dodeljeni znesek je znašal 40.000,00 din.

POČITNIŠKI DOMOVI

Za letovanje koristimo svoj dom v Crikvenici in dom Elektrogospodarstva Slovenije na Rabu. Oba domova sta lepo urejena. Sezona traja od 22. junija do 31. avgusta.

Dom v Crikvenici ima 31 postelj dom na Rabu pa 15 postelj. Zmogljivosti ne zadoščajo, zato običajno najamemo eno do dve sobi pri privatnikih v neposredni bližini doma.

MENZA

Obrat družbene prehrane v TET je zaprtega tipa, tako, da nudi obroke hrane in pijačo le delavcem TET. Izjemoma se lahko hranijo tudi delavci, če opravljajo remontna ali druga dela za potrebe TET.

Menza ima zmogljivost 200 toplih obrokov hrane, maksimalna zmogljivost pa je 350 toplih obrokov dnevno.

Pri maksimalnem pripravljanju obrokov je treba deliti polurni odmor na dve izmeni. Kosil in večerij menza ne pripravlja, razen za tuje delavce, ki so na delih za potrebe TET.

Vladimir Sotler

Rebalans gospodarsko-finančnega načrta za leto 1975

Rebalans — popravek gospodarsko-finančnega načrta za leto 1975, je bilo treba izdelati v glavnem za proizvodnjo premoga zaradi:

— neizpolnjevanja delovnega načrta,

— neenotnih razmerij med planskimi cenami premoga v posameznih TOZD,

— stroškov, ki jih je prvotni gospodarsko-finančni načrt

predvidel na temelju načrtovane proizvodnje premoga po delovnem načrtu,

— cen premoga, ki so se oblikovale ločeno za elektrogospodarstvo in ostalo porabo komercialnega premoga.

Rezultati I. polletja kažejo, da v proizvodnji premoga izpolnjujeta svoj načrt le rudnika Trbovlje in Zagorje, da pa dosega rudnik Hrastnik le 89,7 %

načrtovane proizvodnje ali 31.750 ton manj. Vzrok za nedoseganje proizvodnega načrta na TOZD Rudnik premoga Hrastnik, je vdor mulja z dne 16. aprila 1975, ki onemogoča dosednji način odkopavanja. Z drugo odkopno metodo in odnosi v proizvodnji premoga, pa rebalans predvideva naslednjo proizvodnjo v letu 1975:

TOZD	plan (ton)	rebalans (ton)	%
rudnik premoga Hrastnik	642.000	519.700	81,0
rudnik premoga Trbovlje	690.000	692.500	100,4
rudnik premoga Zagorje	342.000	344.500	100,7
Separacija premoga Trbovlje	1.368.000	1.248.300	91,3
Rudarski šolski center	36.000	36.100	100,3
ZPT	1.710.000	1.592.800	93,1

Večja proizvodnja po rebalansu v posameznih TOZD nastopi zaradi 1/3 obratovanja na proste sobote. Tako načrtovana proizvodnja po posameznih TOZD proizvodnje premoga bistveno vpliva na kazalce kot so: storitve, asortimenti, odnos proizvodnje med komercialnim in kotlovnim premogom, kalorična vrednost premoga in dnevna proizvodnja.

Stroške proizvodnje, oziroma lastno ceno premoga smo za vse TOZD proizvodnje premoga prekalkulirali na dejansko stanje I. polletja tega leta. Bistvene spremembe pri oblikovanju lastne cene so naslednje:

TOZD RUDNIK PREMOGA HRASTNIK:

— v proizvodnih storitvah so vkalkulirana dodatna sredstva za investicijsko vzdrževanje v višini 3.800.000 din,

— vrednost amortizacije, ki jo TOZD nujno potrebuje, je višja od prvega načrta za 3.887.700 din

TOZD RUDNIK PREMOGA TRBOVLJE:

— v porabljenem materialu so vkalkulirana dodatna sred-

stva za časovne razmejitve v višini 1.200.000 din,

— proizvodne storitve so višje zaradi prevozov in investicijskega vzdrževanja,

— v brutto OD je vkalkulirano 1/3 sobotno delo.

TOZD RUDNIK PREMOGA ZAGORJE:

— lastna cena v rebalansu je enaka gospodarsko-finančnemu načrtu.

TOZD SEPARACIJA PREMOGA TRBOVLJE:

— porabljeni material je višji za 1.975.300 din,

— ostale postavke so enake prvemu načrtu,

— realizacija in lastna cena pod »ostalo« je v načrtu korigirana.

TOZD RUDARSKI ŠOLSKI CENTER:

— lastna cena je v rebalansu enaka gospodarsko-finančnemu načrtu.

Vse te spremembe, ki jih zajema rebalans gospodarsko-finančnega načrta se na proizvodnji premoga odražajo v oblikovanju planskih cen.

TOZD	planska cena po prvotnem načrtu din/tono	rebalans plan. cene din/tono
rudnik premoga Hrastnik	210,79	285,05
rudnik premoga Trbovlje	151,31	160,41
rudnik premoga Zagorje	430,17	425,77
separacija premoga Trbovlje	43,73	49,59
rudarski šolski center	249,70	249,01
ZPT	266,47	299,34

Za ostale TOZD: RGD, ESD, GRAMAT, Avtoprevoz »Zasavje« in skupne službe ZPT, pa je rebalans enak gospodarsko-finančnemu načrtu za leto 1975,

to se pravi, da se načrt za te TOZD in skupne službe ni v ničemer spremenil.

Ivan Juvan

AKTIVNOST

SAMOUPRAVNIH ORGANOV

V času od 16. julija t.l. so potekale seje in zasedanja raznih organov samoupravljanja delovne organizacije. Kot običajno navajamo na kratko najpomembnejše zadeve o katerih so razpravljali in sklepali.

POSLOVNI ODBOR ZPT

Dne 25. julija 1975. je bila 9. seja poslovnega odbora ZPT v tej mandatni dobi. Na njej so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— pripravil je predlog za razpravo in sklepanje na zasedanju delavskega sveta ZPT o zavarovanju osebnih avtomobilov delavcev ZPT, kadar so na službeni vožnji, ob upoštevanju najmanjše odbitne franšize. S tem v zvezi bo treba spremeniti dosedanje besedilo samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov v TOZD in skupnih službah ZPT, ki se nanaša na uporabo lastnih osebnih vozil;

— nadalje je pripravil za razpravo in sklepanje na zasedanju delavskega sveta ZPT tudi predlog o povečanju nagrad članom reševalnih in sanitetnih mošttev ter gasilskih čet ZPT;

— podrobneje je obravnaval polletni finančni obračun vseh TOZD in skupnih služb, ter delovne organizacije. Z rezultatom je soglašal pri tem pa je sprejel sklep, da je treba pristopiti v II. polletju t.l. k boljšemu gospodarjenju, da bi na ta način omejili nadaljno naraščanje materialnih in drugih stroškov. Posebno opozorilo je veljalo vsem TOZD zaradi izdelane analize o dejanskem stanju ter programu varčevanja;

— soglašal je s predlaganim rebalansom — popravkom gospodarsko-finančnega načrta za

Dolžnosti v primerih nesreč pri delu

Dolžnosti tehničnih vodij, poslovodij, nadzornikov in vodij SVD TOZD, obratov, jam gradbišč, delavnic in delovišč ZP Trbovlje v primerih nesreč pri delu

Po določbi 50. člena zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, odgovarja temeljna organizacija združenega dela po splošnih pravilih odškodninske odgovornosti za škodo, ki jo pretrpi delavec na delu ali v zvezi z delom. Prav tako so pri temeljnem zakonu o zdravstvenem zavarovanju določene družbene obveznosti za nadomestila osebnih dohodkov delavcev, ki so se ponesrečili pri delu. Skupno predstavljajo te obveznosti in materialne odgovornosti precejšnjo družbeno izgubo in so zato te zadeve s ciljem, da bi preprečevali primere nesreč pri delu zakonsko urejene.

Dolžnosti odgovornih oseb so v primerih nesreč pri delu, kakor tudi dolžnosti tistih, ki se poškodujejo, določili v samoupravnem sporazumu o varstvu pri delu in pri tem upoštevali določila temeljnega zakona o rudarstvu in temeljnega zakona o varstvu pri delu.

Kljub težnji, da bi z vestno analizo nesreče pri delu, lahko tudi takoj in učinkovito ukrepali ter s tem preprečili ponavljanje nesreč, se še vedno dogaja, da iz varstva pri delu izpuščamo glavni in osnovni element ter nesreče prepustimo zgolj administrativni obravnavi. Iz nerazumljivih razlogov in obnašanja odgovornih tovarišev ter ponesrečencev samih, se pa često zatakne tudi že pri administrativni obdelavi nesreč.

Da bi stvar stekla v okviru zakonskih določil in samega namena varstva pri delu, ponovno pojasnujemo nekatere pojme in opozarjamo na zadolžitev odgovornih tovarišev, ki izvirajo iz njihovih delokrogov.

Kaj je nesreča pri delu?

Na to vprašanje odgovarja le zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega za-

varovanja, po katerem se šteje za nesrečo pri delu vsaka poškodba zavarovanca, ki je posledica neposrednega in kratkotrajnega mehničnega, fizikalnega ali kemičnega učinka, kot tudi poškodba, ki je posledica hitre spremembe položaja telesa, nenadna obremenitev telesa ali kakšne druge nenadne spremembe fiziološkega stanja organizma, če je taka poškodba v vzročni zvezi z opravljanjem dela na določenem delovnem mestu ali z delom oziroma dejavnostjo, na podlagi katere ima poškodovani lastnost zavarovanca v smislu tega zakona (17. člen ZTPIZ).

Za nesrečo pri delu po tem zakonu se šteje tudi poškodba, povzročena na način iz 1. odstavka tega člena, ki jo pretrpi zavarovanec na redni poti od stanovanja do delovnega kraja in nazaj, na poti ukazani za izvrševanje službenih nalog ali na poti, da nastopi delo, ki mu je zagotovljeno.

Kaj je težka nesreča pri delu?

Pod težko nesrečo pri delu, ki se je pripetila v okolnostih določenih s 17. členom zakona ZTPIZ, smatramo tisto nesrečo, za katere posledicami bo trajala odsotnost z dela več kot 60 dni.

Ker pa je naša delovna organizacija kot OZD s povečano nevarnostjo za vse nesreče vedno objektivno odškodninsko odgovorna in se po sodni praksi odškodninski zahtevek lahko zmanjšuje, če se dokažejo okoliščine, ki izključujejo krivdo podjetja, je temeljita raziskava nesreče četudi bo ta trajala krajšo odsotnost z dela kot 60 dni, za morebitno sodno obravnavo potrebna.

V te vrste nesreč spadajo vsi kostolomi okončin in poškodbe, ki imajo za posledico invalidnost.

Glede na to, da zdravniška praksa za nekatere primere ugotavlja težko nesrečo šele po preteku 60 dni, ker je pač nujno, da za naše potrebe zaradi določevanja težkih nesreč privzemamo v dvo-mljivih primerih drug kriterij, ki

temelji na domnevi ali ugotovitvi, da bo poškodba imela za posledico zmanjšano delovno sposobnost.

Za težko nesrečo homo torej šteli:

— nesreče za katere bo zdravnik predvidel zdravljenje preko 60 dni,

— vse kostolome udov (brez prstov),

— vse poškodbe, za katere domnevamo, da bodo povzročile invalidnost,

— vse poškodbe (tudi lahke), ki bi sicer lahko imele težji ali smrtni izid.

Poškodbe pod 2 in 3 smatramo za težke, četudi zdravnik predvideva zdravljenje krajše od 60 dni.

Odgovornosti delavcev ZD pri lahkkih nesrečah

A) Ponesrečenci

mora poškodbo javiti do konca izmene (vključen izmenski raport nadzornika). Sam ali preko sodelavca (odhod v ambulanto) izmenskemu nadzorniku, mojstru ali neposrednemu vodji dela (člen 66. in člen 75 SSOVD).

Če se je nesreča pripetila na poti z ali na delo, mora ponesrečeni nesrečo sam ali po drugi osebi javiti pristojni ambulanti ali pa vodji službe varstva pri delu.

Če je bila poškodba posledica prometne nesreče na poti ali z dela se prizna le, če je bila prijavljena milici (člen 76 SSOVD).

V primerih, ko delavci delajo brez tehničnega nadzora (čuvaji, telefonisti, dežurni električarji), morajo eventualno nesrečo prijaviti tehničnemu vodji najkasneje naslednji dan do 8. ure (člen 78 SSOVD).

Sicer pa je upoštevati še določila členov 67, 77, 79, 80 in 81 SSOVD.

B) Nadzornik, mojster

po obvestilu o nesreči takoj nudi ponesrečencu prvo pomoč in odredi oskrbo,

— ugotovi značaj nesreče (težka, lahka),

— če je možno na kraju nesreče zasliši ponesrečenca z namenom, da ugotovi vzrok nesreče,

— izjavo primerja s stanjem na delovišču ter po izjavah prič in ponesrečenca nedvoumno določi vzrok nesreče,

— določi ukrepe na licu mesta za preprečevanje ponovnih nesreč,

— vpiše nesrečo v knjigo in izpolni poročilo o nesreči (točka 19 delokroga nadzornikov),

— nesreča mora biti vpisana v knjigo četudi to ponesrečenec odklanja (člen 75 SSOVD),

C) Vodja SVD TOZD

— dnevno kontrolira vpisovanje nesreč v knjigo in izpolnjevanje poročila o nezgodi. Nesreče prijavlja do 7. ure SVD ZPT,

— nezgodo ponovno analizira, preveri ukrep in jo evidentira ter predloži v postopek in podpis poslovodji ter tehniškemu vodji,

— če je ponesrečenec iskal zdravniško pomoč, odredi izpolnitev prijave o nesreči (člen 73 SSOVD).

D) Poslovodja in tehniški vodja

— prejmeta pismeno obvestilo o nesreči, preverita izdane ukrepe in dodatno ukrepata,

— podpišeta poročilo o nesreči.

ODGOVORNOSTI DELAVCEV PRI TEŽKIH IN SMRTNIH NESREČAH

A) Vsi prisotni pri nesreči

Takoj nudijo prvo pomoč oziroma organizirajo po načrtu reševanja

reševanje. Poiščejo nadzornika, mojstra in po potrebi prijavijo primer telefonistu v telefonsko centralo (člen 66 SSOVD).

Mesto nesreče ne spreminjajo! Mesto nesreče je dovoljeno spremeniti le, če obstaja nevarnost za zaposlene, če je to zahtevalo dajanje prve pomoči ponesrečencu ali če je bilo to potrebno zaradi zavarovanja delovišča.

B) Nadzornik

— prevzame vodstvo reševanja oziroma oskrbo ponesrečenca,

— obvesti preko telefonske centralne tehniškega vodjo ali dežurnega TOZD o nesreči in od njega prejme navodila v zvezi z vzdrževanjem delovišča in reševanjem, če je to še potrebno,

— delovišče, stroj ali napravo sme vključiti v obratovanje le z dovoljenjem tehniškega vodje oziroma dežurnega,

— po zaslišanju prič ponesrečenca in ogleda mesta nesreče, določi vzrok nesreče in če je potrebno tudi izda takoj ustrezne ukrepe,

— nesrečo mora vpisati v knjigo nesreč in izpolniti prijavo o nesreči.

C) Tehnični vodja TOZD ali dežurni

— po prejemu obvestila presodi o značaju nesreče in izda nadzorniku ali mojstru navodila za oskrbo ponesrečenca in delovišča v skladu z načrtom obrambe in reševanja,

— obvesti v primeru težke skupinske ali smrtne nesreče Rudarski inšpektorat (ali drug pristojni inšpektorat),

— pristojni organ občinske notranje uprave,

— služba varstva pri delu,

— po navodilih pristojnega inšpektorata odredi dela v zvezi z ogledom mesta nesreče in postopka analize nesreče. Uredi vse potrebno za čim hitrejši pričetek obratovanja,

— odgovoren je, da je dokumentacija o nesreči izdana v 48. urah.

D) Vodja SVD

— pomaga inšpektorju pri raziskavi nesreče,

— sam izvaja raziskavo nesreče, če mu to poveri pristojni inšpektor,

— vsa dokumentacija mora biti izdana v 48 urah in poslana v treh izvodih pristojnemu inšpektoratu, 1 × TOZD, 1 × notranja uprava (po zahtevi) in 1 × SVD ZPT.

Sicer pa so dolžnosti delavcev opisane v glavi XIII samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu.

Emil Kohne, dipl. inž. rud.

(Članek objavljamo z namenom, da opozorimo vse, da imajo neštete naloge osnovo v rudarskih predpisih in zakonom o varstvu pri delu (op. ur.).

leto 1975. Izdelan je bil v glavnem za področje TOZD proizvodnje premoga in sicer zaradi nedoseganja proizvodnje po delovnem načrtu, neenotnih odnosov med planskimi cenami premoga med posameznimi TOZD, zaradi stroškov, ki jih je prvi gospodarsko-finančni načrt predvidel na temelju načrtovane proizvodnje po delovnem načrtu, nadvse pomembne pa so tudi cene premoga, ki so se oblikovale ločeno za elektrogospodarstvo in ostalo porabo komercialnih vrst premoga. Skupna proizvodnja premoga je bila s prvim gospodarskofinančnim in delovnim načrtom določena v višini 1,710.000 ton, sedanji načrt pa predvideva proizvodnjo v višini 1,592.000 ton, to je 118.000 ton manj;

— na znanje je sprejel informacijo o nelikvidnosti posameznih TOZD in ZPT, ki narašča iz dneva v dan. ZPT že pol leta ne morejo redno poravnati računov, investicijska dela zaostajajo, s tem pa tudi naraščanje potrebne opreme, čedalje večje pa so tudi zadolžitve za izplačilo osebnih dohodkov, posebno pri republiškem rezervnem skladu. Najbolj pereč problem nelikvidnosti je v TOZD proizvodnje premoga in TOZD RGD;

— na znanje je sprejel informacijo, da morajo vse TOZD uvesti samostojna knjigovodstva (po zveznih predpisih) kar terja bistveno večji obseg dela in dodatno število delavcev za opravljanje teh del;

— težave so nastopile pri nabavi investicijske opreme zaradi poostrenih predpisov. Plačilo za investicijsko opremo mora biti zagotovljeno v naprej z vnovčljivim čekom ali bančno garancijo, to pa je huda ovira za nabavo nujne rudarske opreme, ki jo potrebujejo TOZD za svoj proizvodnji proces;

— odbor je bil seznanjen s stališči družbenoekonomske komisije pri CK ZSK o ustanavljanju internih bank v naslednjem letu, povsod tam, kjer delovne organizacije združujejo več TOZD;

— sprejel je stališče, da je treba proučiti možnosti izplačila odškodnine Jožetu Jekošu za uničen lastni osebni avto v času službenega potovanja.

DELAVSKI SVET ZPT

Delavski svet ZPT je imel svoje 17. zasedanje v tej mandatni dobi, dne 30. julija 1975. Razpravljal in sklepal je o naslednjih zadevah:

— na znanje je sprejel poročilo o možnostih nadaljnega boljšega eksploatiranja premoga v polovici jame talnega sklada rudnika Hrastnik. Če republiški rudarski inšpektorat na metode eksploatacije ne bo imel pripomb, bi že koncem avgusta t.l. izboljšali proizvodnjo;

— sprejel je mnenje, da naj bi priznanja in nagrade članom kolektiva v naslednjih letih podeljevali na oziroma po proslavi dneva rudarjev;

— potrdil je finančni obračun ter doseganje in delitev dohodka za I. polletje 1975. Predhodno so bili delegati seznanjeni z gradivom o rezultatih poslovanja vsake TOZD in skupnih služb ZPT v letošnjih prvih šestih mesecih;

— po predhodni razpravi je sprejel rebalans — popravek gospodarskofinančnega načrta za leto 1975;

— potrdil je poročilo o izvajanju programa ukrepov za leto 1975;

— ugotovil je, da gospodarjenje v I. polletju ni bilo najboljše, zato je na predlog strokovnega kolegija direktorjev OTZD in poslovnega odbora ZPT sprejel vrsto sklepov, ki so jih dolžne TOZD in skupne službe v določenem raku izpeljati in s celotno analizo stanja TOZD in ZPT, programom varčevanja in ukrepi seznaniti delavce na zborih delavcev;

— sklenil je, da odpade v avgustu t.l. enotretjinsko obratovanje na proizvodnji premoga in separaciji, ob dela prostih sobotah, in sicer zaradi dosedanje slabe udeležbe delavcev na delu ob prostih sobotah, kakor tudi zaradi polne deponije premoga v TET;

— potrdil je hišni red za počitniške domove na Rabu, Crivenici in na Partizanskem vrhu;

— soglašal je s tem, da se rudarskemu in industrijskemu podjetju Montana, Žalec podaljša rok za odplačilo anuitet za najeti preusmeritveni kredit iz leta 1970, za nadaljni dve leti. Tak sklep so sprejeli tudi vsi

Pred nedavnim je potekal na Kalu seminar za aktiviste osnovnih organizacij sindikata na TOZD Rudnik premoga Hrastnik. Slika prikazuje udeležence tega seminarja. (Foto Jože Kirič).

ostali slovenski premogovniki, ki so bili deležni sredstev iz državnega kapitala;

— z veljavnostjo od 1. julija 1975, dalje ter skladno z določili člena 96 samoupravnega sporazuma o delitvi OD v TOZD in skupnih službah ZPT, je odobril povečanje nagrad reševalnih in sanitetnih moštev, ter rudniških gasilskih čet ZPT. O tem so bile vse TOZD in skupne službe že seznanjene;

— odobril je na temelju soglasij vseh TOZD zavarovanje osebnih avtomobilov delavcev ZPT, kadar so na službeni vožnji z upoštevanjem najmanjše odbitne franšize. Seznam upravičencev za zavarovanje osebnega avtomobila predlože vse TOZD skupnim službam zaradi sklenitve zavarovanja;

— družbenopolitičnim organizacijam pri ZPT je odobril prispevek v višini 100.000 din iz sredstev sklada skupne porabe po zaključnem računu iz leta 1974, namensko za njihovo poslovanje v letu 1975;

— dal je soglasje, da je potrebno za nadaljne obdobje proučiti OD za pravnike v pravnem sektorju, ter oblikovati predlog, ki bo ustrezno rešil to problematiko;

— strinjal se je s tem, da je treba izvesti določene interne premestitve delavcev, da bi zagotovili izvajanje zakonskega določila o vodenju samostojnih knjigovodstev v okviru TOZD, ker se na razpis za zasedbo delovnih mest knjigovodij ni javilo dovolj kandidatov.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANDARD ZPT

Odbor za družbeni standard ZPT je imel svojo 19. sejo dne 7. avgusta 1975. Na njej je razpravljaj in sklepaj o naslednjih zadevah:

— na znanje je sprejel poročilo vodje revizijskega oddelka o izpeljani primopredaji v počitniškem domu ZPT na Partizanskem vrhu. Oskrbniške posle tega doma je v dneh 11. in 12. julija t.l. prevzela Marica

Koritnik iz Brežic. Nadalje je sprejel v vednost informacijo, da je strela poškodovala električno napeljavo v domu na Partizanskem vrhu, poškodovan je bil po vsej verjetnosti tudi gornji rezervoar za vodo. Določil je novo ceno za enkratno nočitev v domu na Partizanskem vrhu na 40,00 din, ugotovil je, da je treba proučiti možnost, da bi rudniški invalidi, ki so zaposleni v drugih delovnih organizacijah, letovali v naših počitniških domovih pod enakimi pogoji kot člani kolektiva;

— sprejel je vrsto sklepov, ki se nanašajo na počitniški dom na Partizanskem vrhu (pranje perila, prevoz perila, preureditev peči centralnega ogrevanja na premog, popravilo rezervoarja za vodo, ugotovitev škode po streli, izdelavo značk, zasteklitev polic, popravilo fasade, zaloge pijač, kreditiranje oskrbnice, plačilo kavcije, ipd.);

— na znanje je sprejel poročilo o poslovanju počitniškega doma ZPT v Crikvenici. Poslovanje poteka urejeno, število gostov upada. Zato je določil od 1. avgusta 1975 pension za prehrano tujih gostov na 60,00 din. V zvezi s smotrnejšim poslovanjem je sprejel še tri dodatne sklepe, ki se nanašajo na dom v Crikvenici;

— komisija, ki je pregledala poslovanje počitniškega doma na Rabu, je ugotovila precej pomanjkljivosti. Zato je odbor sklenil, da upravniku doma na Rabu ponovno pismeno opozori na pomanjkljivosti in terja takojšnjo odpravo le-teh. Komisija bo v najkrajšem možnem času preverila poslovanje doma na Rabu. Sprejel je opozorilo za nekatere kršilce postavljanja šotorov na zemljišču počitniškega doma na Rabu, brez vednosti referenta za rekreacijo in oddih;

— v zvezi z letovanjem članov kolektiva ZPT v Novigradu v letovalnih hišicah samoupravne počitniške skupnosti Hrastnik je sklenil, da mora ta skupnost takoj obvestiti ZPT o načinu obračunavanja stroškov;

— delegat v skupščini samoupravne interesne počitniške

skupnosti Hrastnik, bo tudi v bodoče vodja kadrovskega sektorja;

— ugodno je rešil dve vlogi za letovanje kutlurniških skupin v Crikvenici in na Rabu.

L. T.

Mlade sile na rudniku Hrastnik

OO ZSMS TOZD Rudnik premoga Hrastnik, je organizirala srečanje z novodošlimi mladimi učnimi kopači, ki so letos končali dva letnika poklicne šole v Rudarskem centru v Zagorju, ter se zaposlili pri TOZD Rudnik premoga Hrastnik. V prijateljskem pogovoru so ti mladi fantje odgovarjali na razna vprašanja na primer, kako so se znašli v novi sredini.

Temu je bilo tudi namenjeno to srečanje. S tem je OO ZSMS na rudniku Hrastnik, storila prvi korak, da se bodo ti fantje v Hrastniku počutili kar najbolje.

Kot prvo, že skoraj standardno vprašanje je bilo, kako to, da so se odločili za rudarski poklic. Odgovori so bili različni, kot so različni ljudje in njihova mnenja. Vendar so večinoma poudarili, da so jih do tega pripravili prijatelji, ki so že obiskovali rudarsko šolo. Na vprašanje, kako se počutijo v Hrastniku so dali zelo zanimiv odgovor. Vsi so mnenja, da je Hrastnik od vseh treh zasavskih občin še najmanj hrupen in tudi samski dom leži v takem predelu, ki je odmaknjen od mestnega hrupa. No, edina pripomba, ki so jo imeli, se je nanašala na hrano. Vsi so se strinjali, da je sicer okusno pripravljena in tudi količinsko zadostna, toda preveč je enolična. V nadaljnjem pogovoru

smo se dotaknili tudi njihovega sprejema na samem delovnem mestu. Vsi so bili zadovoljni, tako s starejšimi sodelavci kot tudi z nadzorniki. Pri delu jim pomagajo z nasveti in tudi po ših tu so postali že dobri »kamerati«. Na pogoje dela niso imeli pripomb in na vprašanje, če jih

je strah jame, ker je bilo v zadnjem času precej nesreč, so odgovorili, da do nesreč ne pride samo v jami, temveč tudi drugje, tako, da glede tega niso imeli pomisleka.

Na splošno so vsi zadovoljni z delom in počutjem. Edino kar pogršajo kot tudi vsi ostali

mladi in stari v Hrastniku, je bazen in več zabave.

Na koncu srečanja smo mladim rudarjem zaželeli mnogo uspeha pri delu in mnogo rudarske sreče.

Komisija za informiranje pri
KK OO ZSMS REK Zasavje

Mladinska delovna brigada s Kozjanskega se je vrnila

V nedeljo 10 avgusta 1975, se je vrnila s Kozjanskega brigada BRATSKA MESTA. Brigada je štela 47 brigadirjev, od tega jih je bilo 7 iz ZPT. Brigada je delala na izgradnji vodovoda. Poleg rednega dela, pa je brigada opravila precej udarniških ur ter mnogo drugega dela.

Delo, ki ga je opravila je bilo veliko presenečenje, saj je zato dobila tudi veliko število točk.

Poleg vsega pa so se brigadirji udeleževali tudi na kulturnem in športnem področju. Za konec te kratke informacije naj povem, da bomo več napisali za

septembersko številko glasila. In še to — naši brigadirji so dobili 10 udarniških značk, 12 pohval komandanta delovne akcije ter 12 pohval komandanta brigade.

Stane Pavelšek

Ustanovna konferenca aktiva mladih delavcev pri TOZD RGD v Zagorju

V petek, dne 18. julija 1975, je potekala v sejni sobi TOZD Rudnika premoga Zagorje, ustanovna konferenca AMD, v sklopu OO ZSMS TOZD RGD.

V zvezi s 45. členom statuta ZSMS, o organiziranju osnovnih organizacij ZSMS, je zaradi velikega števila članov ZSMS pri TOZD RGD v Zagorju, nastala potreba po boljši organiziranosti. Pobudo za ustanovitev AMD smo podali na seminarju na Mrzlici in ustanovili iniciativni odbor za ustanovitev tega aktiva.

Iniciativni odbor je svojo nalogo dobro opravil in sklical se-

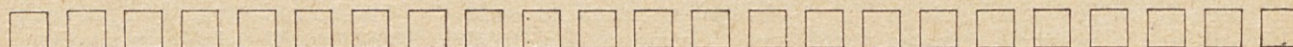
jo, kajti želja mladih je bila, da bi enotno delovali tudi na gradbišču RGD v Zagorju, kajti povezanost mladih iz Zagorja s svojo osnovno organizacijo je bila zelo slaba, kar pa je tudi razumljivo, saj je zelo težko delovati neki osnovni organizaciji, ki zajema mlade širom Jugoslavije.

Na ustanovni konferenci so bili izvoljeni člani predsedstva in pa predsednik. Predsednik je Zvone Poznič. Novoizvoljenemu vodstvu čestitamo in mu želimo veliko uspeha pri nadaljnjem delu, seveda ob pomoči ostalih

članov aktiva. Pomembno je tudi, da bo aktiv mladih delavcev povezan z osnovno organizacijo ZSMS TOZD RGD Trbovlje, kajti le z enotnimi nalogami in enotnim programom bodo dosegli resnično dobre uspehe.

Hkrati z našimi najboljšimi željami za uspešen pričetek dela pa obljublamo tudi ostali člani konference, da bomo pomagali pri začetnih težavah.

Komisija za informiranje
pri KK OO ZSMS
REK Zasavje

Ustanovna konferenca koordinacijskega sveta OO ZSMS SOZD EGS

Dne 17. julija 1975 je potekala v Velenju ustanovna konferenca Koordinacijskega sveta OO ZSMS SOZD EGS.

V Koordinacijskem svetu so zastopane osnovne organizacije iz vse Slovenije. Sestavlja ga 43 OO ZSMS iz TOZD in OZD, ki so združeni v sestavljeni organizaciji združenega dela Elektro gospodarstva Slovenije. Koordinacijski svet OO ZSMS SOZD EGS sestavljajo delegati posameznih osnovnih organizacij. Člani iniciativnega odbora so se zedinili, da naj bodo delegati predsedniki posameznih OO ZSMS. Možnosti za ustanovitev osnovnih organizacij ZSMS je še v 17 temeljnih organizacijah, torej bo v KS OO ZSMS EGS zastopanih 60 OO ZSMS. Pobudo za ustanovitev Koordinacijskega sveta je dala OO ZSMS Dravskih elektrarn Maribor,

prav tako je bil tudi predsednik iniciativnega odbora za ustanovitev KS OO ZSMS SOZD EGS Boris Gričar iz DEM.

Naj naštejemo nekaj OO ZSMS, ki so zastopane v Koordinacijskem svetu. To so: Soške elektrarne, Elektro Primorska, Elektro Gorenjska, REK Velenje, REK Zasavje, itd.

Koordinacijski svet iz teh delegatov izvoli 16 člansko predsedstvo in predsednika ter sekretarja.

Sekretar KS OO ZSMS SOZD EGS je Stane Pavelšek iz naše delovne organizacije, predsednik pa Boris Gričar iz Dravskih elektrarn Maribor.

Na seji smo obravnavali tudi poslovnik in program dela Koordinacijskega sveta, ki pa bosta odslej naprej enotna in obvezna za vse osnovne organizacije ZS-

MS, ki so zastopane v KS OO ZSMS SOZD EGS.

Na seji smo govorili tudi o mnogih problemih, ki tarejo nas mlade, problemih, ki tarejo današnjo družbo, zato se moramo resno zavzeti za njih razrešitev.

Mladi smo s tem pokazali, da želimo resnično uspeti, pokazali pa smo tudi svojo zainteresiranost za to, da bo SOZD EGS deloval tako kot je treba.

Naša želja je, da bi Koordinacijski svet uspel, da bi uspelo predsedstvo s predsednikom in sekretarjem, seveda ob pomoči ostalih delegatov sveta.

Na koncu naj še povem, da bomo naredili vse, da bo vredno reči, da smo naredili nekaj tudi za našo družbo, da bomo lahko naglasili MI MLADI, kajti na nas mladih je vsa prihodnost.

Stane Pavelšek

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

ZVEZNA KONFERENCA

Zveza inženirjev in tehnikov rudarske, geološke in metalurške stroke Jugoslavije, organizira v dneh od 25. do 28. novembra 1975, v Splitu, konferenco na temo: Potenciali mineralnih surovin in možnosti njihovega koriščenja kot faktorja dolgoročnega razvoja gospodarstva SFRJ.

V okviru te konference bo tudi posvetovanje o premogu, ki ga organizira Jugoslovanski komite za površinsko eksploatacijo. Nadalje bodo v okviru te konference še posvetovanje o črni in barvni metalurgiji, o nafti in plinu ter o ostalih kovinah. Organizacijski odbor šteje 10 čla-

nov. Pokrovitelj konference je zvezni izvršni svet in gospodarska zbornica Jugoslavije, po vsej verjetnosti pa bodo pokroviteljstvo prevzeli še sindikati delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, odbor za koordinacijo znanosti in tehnologijo v SFRJ, in zvezni zavod za družbeno načrtovanje.

Naloga konference je, da v okviru posvetovanj obdela značaj in rezultate raziskav, položaj surovinske baze, pomembnost surovin za razvoj Jugoslavije, razmestitev ležišč, regionalnost, položaj surovinske baze napram Evropi in vsemu svetu, ter možnosti razširitve surovinske baze glede koriščenja, kakovosti, in

stroških, kakor tudi problematiki in tendencah: sredstva, kadri, oprema za raziskave.

MEDNARODNA KONFERENCA O VARNOSTNIH UKREPIH V PREMOGOVIH

Ministrstvo za nacionalno bogastvo ZDA organizira v času od 22. do 26. septembra t.l., XVI. mednarodno konferenco o varnostnih ukrepih v premogovnikih. Potekala bo v Washingtonu. Na konferenci bodo obravnavali primere nesreč pri delu izzvanih z električnim udarom, podzemeljske požare, uporabo instrumentov in telekomunikacij, eksplozive in požare, kontroliranje metana, ven-

tilacijo, metan in eksplozije premogovega prahu ter transport s pomočjo vleke in dvigala.

Udeležbo iz Slovenije organizira Zavod SRS za mednarodno tehnično sodelovanje v Ljubljani.

ZMANJŠANA PRODAJA PREMOGA V ZR NEMČIJI

Napram prvemu polletju 1974, je prodaja črnega premoga v ZRN v prvi polovici tega leta močno nazadovala in sicer od 59,3 milij. ton na 45,5 milij. ton. Izkop je ostal s 47,4 milij. ton skoraj nespremenjen. Tudi proizvodnja koksa se je dvignila le minimalno od 17,4 na 17,6 milij. ton. Zaloge, ki so se v zadnjih dveh letih zaradi povečane prodaje močno skrčile, so znašale konec junija t.l. 7,3 milij. ton črnega premoga in koksa.

POLJAKI VEČAJO IZVOZ PREMOGA

Črni premog je postal zelo pomembna postavka v poljskem izvozu. Izvoz tega premoga se je preteklo leto povečal po vrednosti za 66,5% in je znašal 3.475 milijard deviznih zlotov. Količinski izvoz se je povečal za 11%, na skupno 40 milijonov ton. Udeležba črnega premoga v skupnem poljskem izvozu je

znašala v letu 1974 12,6%. Najpomembnejši uvoznik poljskega premoga je bila SSSR, nato pa še Francija, Finska, Danska, Italija, ČSSR, pa tudi Avstrija in drugi.

V TREH LETIH 25 NOVIH ELEKTRARN

V ZR Nemčiji bodo od leta 1976 do 1980 spustili v obratovanje 25 novih elektrarn, s skupnimi instaliranimi zmogljivostmi 17.369 MW. 10 elektrarn bo atomskih z zmogljivostjo 10.229 MW, 4 na črni premog z zmogljivostjo 2.064 MW, 9 pa na zemeljski plin ali olje z zmogljivostjo 3.336 MW. V času po letu 1978 predvidevajo, da bodo zgradili 18 atomskih elektrarn z zmogljivostjo 22.700 MW in eno elektrarno na črni premog s 7.40 MW.

ELEKTROGOSPODARSTVO BIH

Rast proizvodnje električne energije v BiH bi se do leta 1980 morala odvijati v skladu s potrebami republike in sprejetimi obveznostmi napram drugim republikam. To so posebej poudarili v osnutku družbenega načrta te republike za čas od leta 1976 do 1980. Na temelju porabe v BiH do leta 1980, bi

znašale potrebe po električni energiji skupno 10.969 GWH, kar pomeni povprečno mesečno stopnjo naraščanja porabe za 14,2%, proizvodnja pa bo znašala v tem letu po predvidevanjih skupno 13.585 GWH.

ELEKTROENERGETSKA SITUACIJA V SRBIJI JE UGODNA

V drugem polletju t.l. je električne energije na področju Srbije dovolj. V takih primerih še posebej prihaja do izraza slaba povezanost s prenosno mrežo med republikami. Hidrocentrala Đerdap odlično obratuje, ker ima Donava dovolj vode. V sedmih mesecih t.l. je ta hidrocentrala proizvedla skupno 3.712. milijonov kWh. Svojo plansko obveznost je prekoračila za 19%. Termoelektrarne Kostolac, Obrenovac in Kolubara obratujejo le deloma, medtem ko je Morava v rezervi.

PROIZVODNJA ENERGIJE V JUGOSLAVIJI

V prvih petih mesecih t.l. je znašala proizvodnja elektroenergije v Jugoslaviji 16 milijard 842 milijonov kWh, kar je 6% več kot v istem času lani. Od tega je bilo termo energije 8.383 milijonov kWh.

Proizvodnja in predelava premoga se je v tem razdobju povečala za 7%. Vseh vrst premoga je bilo proizvedenih v tem času 15.839.000 ton.

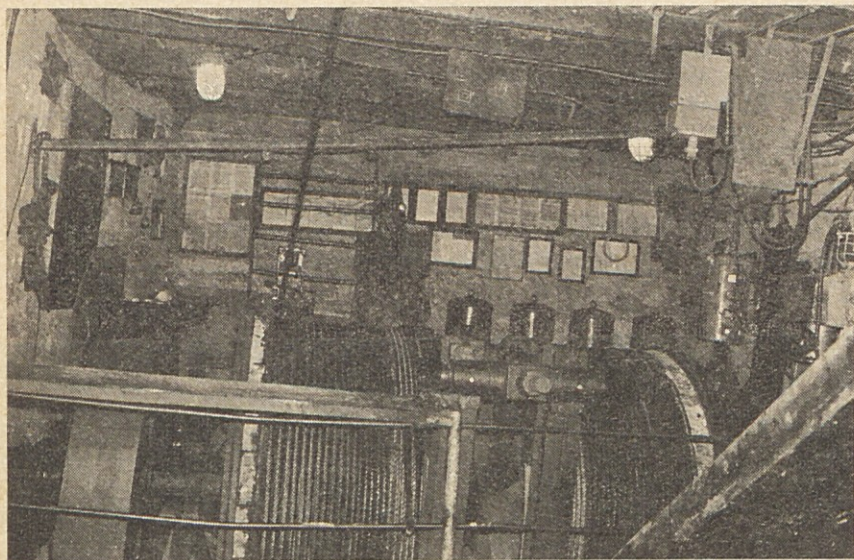
NOVE ELEKTRARNE V ČRNI GORI

Končno bodo do konca t.l. dogradili hidroelektrarno Mratinje. S polnjenjem akumulacijskega jezera bodo pričeli v začetku oktobra t.l. Hidroelektrarna Mratinje bo letno proizvedla okoli 860 milijonov kWh. V načrtu imajo, da bodo v Pljevlju zgradili termoelektrarno, ki bo letno proizvedla okoli milijardo kWh energije, stroški pa bodo znašali 2,1. milijardo din. V načrtu pa imajo tudi zgraditev hidrosistema Tara — Morača. V Črni gori planirajo zgraditev skupno sedmih elektrarn, ki jih bodo zgradili drugo za drugo.

Ferdo Uran, Stane Zmrzlak in Anton Brkič — skupina vrtalcev TOZD RGD pri vrtini Lj-2/75, na 5. obzorju H-52-0 jame Loke v Zagorju.

(Foto inž. A. Bregant).

Stefan Lavrin — strojnik slepega jaška med 4. in 5. obzorjem jame Loke v Zagorju
(Foto inž. A. Bregant).

INDIJA IZVAŽA VEČ PREMOGA

Od leta 1976, dalje bo Indija na podlagi dolgoročnih pogodb izvozila velike količine premoga v države evropske gospodarske skupnosti in na Japonsko. Proizvodnja premoga se čedalje bolj povečuje. Po doslej znanih podatkih bi evropska gospodarska skupnost potrebovala letno 5 — 6 milijonov ton premoga za termoelektrarne, ki jih bodo zgradili v Italiji in drugih zahodnoevropskih državah.

DAN SRBSKIH RUDARJEV V LAZAREVCU

Osrednja proslava ob dnevu srbskih rudarjev, ki je bila 6. avgusta t.l. v kombinatu Koluvara — Lazarevac, so se z naše strani udeležili Franc Romih, predsednik delavskega sveta ZPT, Ivan Vovk, predsednik IO KOSIRE in Matija Ušeničnik, dipl. inž. rud., direktor TOZD Rudnik premoga Trbovlje. V okviru programa je bila slavnostna seja delavskega sveta v dvorani v Lazarevcu, po končani seji pa so tri folklorne skupine izpeljale kulturni program pred občinsko zgradbo, kjer je potekalo slavnostno zasedanje. Dve skupini sta bili iz Beograda, ena pa iz Lazarevca. V okviru programa je REIK Kolubara pri-

pravil razstavo ob 25-letnici svojega razvoja, posvečena pa je bila hkrati 25-letnici samoupravljanja in 30-letnici osvoboditve. Proslava v Lazarevcu je imela osrednji značaj praznovanja dneva srbskih rudarjev.

50 LET IBARSKIH RUDNIKOV

Dne 6. avgusta t.l., to je na praznik srbskih rudarjev, je proslavljal kolektiv Ibarskih rudnikov črnega premoga in kovin — Baljevac na Ibru, 50 letnico svojega obstoja. Hkrati so proslavili 30-letnico osvoboditve in 25-letnico samoupravljanja. V okviru programa proslave so položili temeljni kamen za zgraditev tovarne brezalkalnega steklenega vlakna. Sicer pa so imeli v kulturnem domu slavnostno sejo delavskega sveta ter tovariško srečanje na gradbišču nove tovarne. V tem okviru pa je bila tudi nogometna tekma med NK Rudar in NK Radnički iz Kragujevca.

PREDNOST DANA ENERGETIKI

Andrej Marinc, predsednik izvršnega sveta SR Slovenije se je v začetku avgusta t.l. pogovarjal z novinarji TANJUG. V intervjuju je odgovoril na številna aktualna vprašanja. Na

vprašanje, kaj je najtežja hipoteka Slovenije na gospodarskem področju, je Andrej Marinc odgovoril takole:

Najtežji problem je energetika. Sedaj gradimo velike objekte, ki naj bi Sloveniji omogočili, da v nekaj letih ta najpomembnejši strukturni problem odpravi. Energetika ima absolutno prednost v vseh naših investicijskih načrtih. Maksimalno zaostrujemo odgovornost za spoštovanje predvidenih rokov izgradnje. Nekaterne energetske objekte gradimo skupaj z drugimi republikami na osnovi skupnih vlaganj.

PROIZVODNJA PREMOGA V DRŽAVAH EGS

Države evropske gospodarske skupnosti so v prvi polovici t.l. povečale proizvodnjo premoga, v primerjavi z enakim obdobjem leta 1974, za 15,9 %. Proizvodnjo premoga so povečale vse države — članice te skupnosti z izjemo Belgije, v kateri je bila proizvodnja manjša za 7 %. Vse države — članice EGS so proizvedle v prvem polletju t.l. skupno 133 milijonov 899.000 ton. Od tega Velika Britanija 66.679.000, ZR Nemčija 50.838.000, Francija 12.369.000, Belgija 3.977.000, Irska 34.000 in Italija 2.000 ton.

ZAPOSTAVLJENI ENERGETSKI VIRI

Sredi avgusta so predstavniki elektrogospodarstva, naftne industrije in rudarstva istrsko-primorsko-gorenjskem območju ter gospodarskih zbornic Reke in Hrvatske, na Reki, kritično pregledali načrt družbenega dogovora in samoupravni sporazum o razvoju energetskega kompleksa Jugoslavije v naslednjih letih. Dokumenti morajo biti v OZD usklajeni do 10. septembra letos. Pomanjkljivost teh dokumentov je po njihovem mnenju v tem, ker ne zajemajo izgradnje termoelektrarne Pločin II, ter črpalke hidroelektrarne v Novem Vinodolskem, pa tudi hidroelektrarne Obrovac in Čakovec. Posebej so poudarili, da so v teh dokumentih

zapostavljeni istrski premogovniki Raša, katerih zaloge bi lahko zagotovile sedanji in novi termoelektrarni v Plominu, proizvodnjo električne energije v naslednjih 20. letih

Iz dokumenta je razvidno, da bo Jugoslavija za razvoj energetike do leta 1980. investirala, v elektrogospodarstvo 100, v industrijo elektrike in nafte 43, ter proizvodnje premoga 10 milijard din. Vse te naložbe pomenijo polovico investicij v celotno industrijo v naslednjem petletnem obdobju.

V VOJVODINI MANJKA PREMOGA

Predstavniki trgovskih organizacij so seznanili pokrajinsko konferenco SZDL Vojvodine, da jim trenutno primanjkuje 300.000 ton premoga za naslednjo zimo. S premogovniki Kreka-Banoviči so sklenili pogodbo za dobavo 700.000 ton premoga, kar pa je znatno manj od njihovih potreb. Na sestanku so izrazili mnenje, da naj bi vsi premogovniki vlagali določena sredstva v premogovnike na področju BiH, da bi si s tem zagotovili potrebne količine premoga.

PROIZVODNJA PREMOGA V SEDMIH MESECIH TEGA LETA

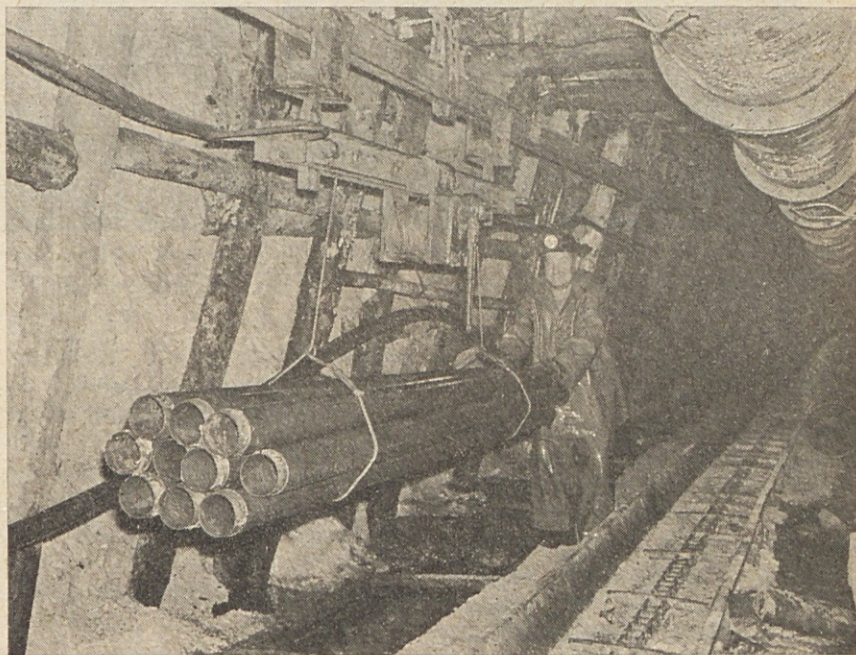
V razdobju januar — julij 1975, so jugoslovanski premogovniki nakopali skupno 20,435.000 ton črnega in rjavega premoga, ter lignita. Letošnja proizvodnja je v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta večja za 1,219.000 ton oziroma 6,3 %.

V celotni proizvodnji premoga prevladuje lignit, tako kot že vsa zadnja leta. Čeravno so jugoslovanski premogovniki predvideli, da bi letos proizvedli skupno 36,7 milijona ton premoga vseh vrst, pa situacija kaže, da ga bodo pridobili lahko le 35,5 milijona ton. Ta številka ni dokončna, je pa odvisna od padavin in mraza v jesenskem in zimskem času. Obseg proizvodnje pa je odvisen predvsem tudi od največjih porabnikov, to je od termoelektrarne.

Zaloge premoga so v rudniških deponijah skromne. Skupno znašajo le 156.000 ton. Kupci pa imajo nekoliko večje zaloge, med katerimi so posebno termoelektrarne, v tem pa tudi ne zastajajo nekatere tovarne.

V nekaterih potrošniških centrih je večje povpraševanje po

premogu, vendar nekateri kupci do zadnjega čakajo z naročili. Vse kaže, da se bo povpraševanje po rjavem premogu povečalo v naslednjih mesecih. Trenutno je položaj na trgu premoga zadovoljiv, kako pa bo v naslednjih mesecih pa je težko predvideti.

Stane Zmrzlak transportira z monorail-žičnico wireline cevi v jami Loke, TOZD Rudnik premoga Zagorje, na 5. obzorju, H-52-0.

Foto inž. A. Bregant

V nekaj vrstah

NOVI DIREKTOR ELEKTROGOSPODARSTVA SLOVENIJE

Delavski svet SOZD Elektrogospodarstva Slovenije je na svoji 6. seji dne 31. julija 1975 v Mariboru, izvolil za generalnega direktorja Janeza Šternaša, dipl. ing in dipl. ek., za pomočnika generalnega direktorja pa mag. Janeza Hrovatina, dipl. inž. Delavski svet je izvolil ob tej priliki tudi druge vodilne delavce.

Dosedanji generalni direktor SOZD Elektrogospodarstva Slovenije tovariš Tone Tribušon, dipl. inž., bo po vsej verjetnosti prevzel odgovorno delovno mesto v interesni skupnosti elektrogospodarstva.

NEKAJ STATISTIČNIH PODATKOV IZ REVIRJEV

Ob letošnjih proslavah 30-letnice osvoboditve je bilo ob raznih priložnostih navedenih vrsto podatkov, ki govore o neslutnem razvoju revirjev v zadnjih 30. letih.

Revirji, to je Hrastnih, Trbovlje in Zagorje pokrivajo površino 263 km², največja med temi občinami je zagorska, ki meri 147 km², trboveljska in hrastniška pa sta po površini

enaki in merita vsaka po 58 km². Po podatkih iz lanskega leta je bilo skupno v vseh treh občinah 171 prebivalcev na km².

V ilustracijo razvoja še nekaj podatkov:

gibanje števila prebivalstva	1945	1974
— občina Hrastnik	6.603	11.089
— občina Trbovlje	15.711	18.400
— občina Zagorje	12.959	15.878
število zaposlenih v družbenem sektorju	1945	1974
— občina Hrastnik		
družbeni sektor	2.863	4.928
gospodarstvo	2.705	4.657
negospodarstvo	158	271
— občina Trbovlje		
družbeni sektor	4.500	9.457
gospodarstvo	4.100	8.353
negospodarstvo	400	1.104
— občina Zagorje		
družbeni sektor	1.970	4.841
gospodarstvo	1.800	4.356
negospodarstvo	170	485
družbeni proizvod — v din	1955	1974
— občina Hrastnik	34,240.000	375,775.000
— občina Trbovlje	29,800.000	941,168.000
— občina Zagorje	30,000.000	378,322.000
narodni dohodek — v din	1955	1974
— občina Hrastnik	29,580.000	335,500.000
— občina Trbovlje	25,000.000	761,920.000
— občina Zagorje	25,000.000	339,881.000
narodni dohodek na prebivalca — din	1963	1974
— občina Hrastnik	3.207	30.225
— občina Trbovlje	1.500	41.400
— občina Zagorje	1.770	21.406
število študentov na višjih in visokih šolah	1963	1974
— občina Hrastnik	58	77
— občina Trbovlje	180	256
— občina Zagorje	73	220

Poleg tega so v vseh treh revirskih občinah zrasle nove stanovanjske soseske. V vseh treh občinah je bilo v zadnjih 30 letih zgrajenih preko 6.800 družbenih in zasebnih stanovanj. Novograjenih cest je bilo v tem obdobju 158 km. (julija 1975).

(Statistični podatki povzeti po Biltenu, ki ga je izdala OK SZDL Zagorje ob Savi, dne 4. julija 1975).

IZ DELA OBČINSKE SKUPŠČINE HRASTNIK

Dne 19. julija t.l. je bilo sklicano prvo izredno skupno zasedanje vseh treh zborov skupščine občine Hrastnik. Najpomembnejša točka dnevnega reda tega zasedanja je bila ocena družbeno-ekonomskih razmer v občini in sprejetje ustreznih zaključkov, ki naj zagotovijo uresničitev vsebine letošnje resolucije o

ekonomskem razvoju občine. Občinska skupščina se je v okviru sprejetih sklepov vključila in podpira že začeto aktivnost in podpira politično akcijo na področju družbenoekonomske politike za uresničevanje ciljev zvezne in republiške ter občinske resolucije za leto 1975. V tem okviru so obravnavali izvoz in uvoz, izvajanje investicij, gibanje osebnih dohodkov, financiranje samoupravnih interesnih skupnosti in drugo skupno porabo, splošno porabo s posebnim oziroma na financiranje proračuna, zaposlovanje, zaloge surovin in gotovih izdelkov, posebnih občinskih družbenih dogovorih, itd. Sprejetih je bilo vrsto sklepov, ki se nanašajo na izgradnjo pokritega kopališča pri osnovni šoli na Logu, na znane so sprejeli podatke o zaljučnih računih za leto 1974, in finančnih načrtov za leto 1975, sklada za financiranje komunalnih dejavnosti in sklada pavšalnih skočnin, sklada za razvoj novih dejavnosti, solidarnostnega stanovanjskega sklada, sklada za financiranje obrambnih potreb, sklada za negospodarske dejavnosti, sklada za pospeševanje kulture in telesne vzgoje, sklada za financiranje požarne varstva in sklada za štipendije. Sprejeli so nadalje tudi poročilo o delu občinskega sodišča, občinskega javnega tožilstva v Trbovljah, medobčinskega javnega pravobranilstva v Trbovljah ter medobčinske gozdarske inšpekcije.

VARSTVO ZRAKA — RAZVRSTITEV OBMOČIJ

V uradnem listu SRS št. 21, dne 1. avgusta 1975, je bil objavljen odlok izvršnega sveta SR Slovenije o razvrstitvi območij v SR Sloveniji v območja onesnaženosti zraka za potrebe varstva zraka. Odlok temelji na določilih zakona o varstvu zraka (uradni list SRS 13/75).

Posamezna območja Slovenije so razdeljena v štiri območja. Večina slovenskih občin je razporejenih v drugo območje, manjše število občin pa je razdeljeno v četrto območje, v ka-

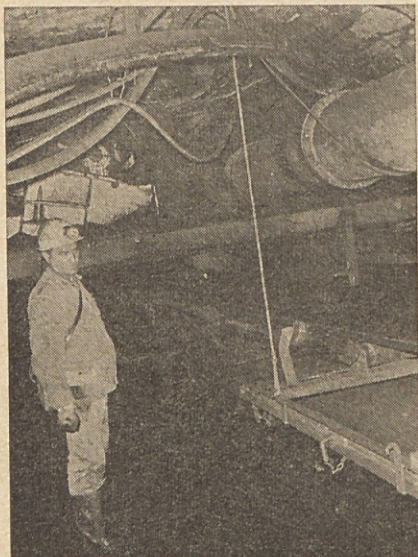
terem je zrak onesnažen nad kritično mejo. V to območje spadajo Celje, Črna, Hrastnik, Kidričevo, Ljubljana, Medvode, Mežica, Radeče, Ravne na Koroškem, Štore, Žerjav in Trbovlje.

PRIZNANJA OBČINE HRASTNIK

Na slavnostnem zasedanju vseh zborov skupščine občine Hrastnik in delegacij samoupravnih interesnih skupnosti občine Hrastnik, dne 3. julija t.l. na dan občinskega praznika občine Hrastnik, so podelili občanom in organizacijam letošnja občinska priznanja »zaslužni občan«.

Priznanja »zaslužni občan« so za leto 1975 prejeli, na predlog ustrezne komisije pri občinski skupščini Hrastnik, naslednje organizacije in občani:

— okrožni odbor aktivistov OF za revirje je prejel najvišje občinsko priznanje za uspehe na družbenopolitičnem področju in za posebne zasluge nekdanjih aktivistov in borcev OF. Okrožni odbor nekdanjih aktivistov OF deluje pri občinskih organizacijah SZDL in ima domicilne pravice v vseh treh občinah in tudi v občini Laško,

Franc Omahne ob glavnem transportnem traku v jami Locke, po katerem transportirajo celotno sedanjo proizvodnjo premoga v tej jami.

Foto inž. A. Bergant

— tovarna kemičnih izdelkov Hrastnik, je prejela posebno občinsko priznanje za uspehe, ki jih je ta kolektiv dosegel na področju gospodarske dejavnosti, kakor tudi na področju samoupravne organiziranosti,

— steklarski godbi na pihala DPD Svoboda II, je prejela posebno občinsko priznanje za uspehe dosežene na kulturnem in prosvetnem področju,

— Justi Bevc je prejela najvišje občinsko priznanje — plaketo »zaslužnega občana« za zasluge in uspehe, ki jih ima na družbenopolitičnem področju svojega delovanja,

— Albin Žibret je dobil najvišje občinsko priznanje — plaketo »zaslužnega občana« za uspehe in zasluge, ki jih ima na družbenopolitičnem področju

— Viljem Ojsteršek je dobil posebno občinsko priznanje za uspehe na telesnokulturnem področju,

— Jože Zorčič je prejel najvišje občinsko priznanje — plaketo »zaslužnega občana«, za delo na družbenopolitičnem področju. Glede na to, da je tovariš Jože Zorčič, inž., član našega kolektiva, navajamo celotno utemeljitev za podelitev priznanja.

Delo tovariša Zorčiča na družbenopolitičnem področju v občini in izven nje, je večini Hrastničanov dobro znano. Kot član ZKS je vključen in aktivno dela v občinski konferenci ZKS Hrastnik, v občinskem komiteju in v kadrovski komisiji. Opravlja funkcijo podpredsednika občinske skupščine Hrastnik in je član raznih skupščinskih teles. Poleg tega pa je aktiven tudi na področju društvene dejavnosti v občini.

Posebej pa je potrebno opozoriti na njegova dolgoletna prizadevanja za razvoj in utrjevanje našega samoupravnega sistema. Ob uresničevanju novih ustavnih določil v praksi je potrebno poudariti njegovo delo in neprecenljive zasluge, ki jih ima v okviru Zasavskih premogovnikov Trbovlje.

Vse to je zahtevalo trdo delo in stalno pripravljenost sodelovanja, od najožjih sestankov do dela v republiških organih, kar je bila zgolj potreba sodelovanja človeka, ki ima potrebno znanje in dobro pozna samoupravljanje.

Zaradi tega sodeluje v komisiji za razvoj samoupravnega prava, v odboru posebnega družbenega pomena za področje elektrogospodarstva Slovenije in kot predsednik komisije SR Slovenije za presojo samoupravnih sporazumov.

Opravil je pionirsko delo na področju samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja in je bil izvoljen za predsednika komisije za sklenitev samoupravnega sporazuma o ugotavljanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov rudnikov Slovenije. Ker je imela njegova dejavnost za občino poseben pomen, so se vsi trije zbori skupščine občine Hrastnik, odločili, da se tovarišu Zorčiču podeli za delo in uspehe na družbenopolitičnem področju plaketa »Zaslužnemu občanu« občine Hrastnik.

Čestitamo vsem prejemnikom priznanja!

RUDNIŠKI GASILCI V ČSSR

Dne 16. avgusta so odpotovali na devet dnevno gostovanje v ČSSR rudniški gasilci iz Hrastnika. Trboveljske gasilce zastopajo v tej skupini trije predstavniki. Gasilci industrije gasilske čete ZPT v TOZD Rudnik premoga Hrastnik bodo gostje industrijske gasilske čete v Drevina Turany. Hrastniški gasilci imajo tesne stike s češkimi gasilci že vrsto let in se skoraj vsako leto med seboj obiskujejo.

Izplačevanje osebnih dohodkov preko banke

Že tudi pri nas se na široko uveljavlja nov način izplačevanja osebnih dohodkov, izplačevanja preko banke — hranilnih vlog, s čimer se uvaja sodobnejša oblika usmerjanja denarnega obtoka.

Gospodarska politika napredne družbe skrbi za to, da se denarna sredstva iz osebnega dohodka stekajo v banko, zato, da ta denar koristi širši družbeni skupnosti, predvsem gospodarstvu.

Vsakdanje življenje nam kaže da nihče že prvi dan po prejemu osebnega dohodka ne porabi vsega denarja, marveč ga preudarno razporedi tako, da z njim pokriva izdatke preko meseca ali daljšega časovnega razdobja. Sredstva, ki jih banke zberejo na ta način, zopet vračajo bodisi prebivalstvu v obliki potrošniških kreditov ali pa delovnim organizacijam za potrebna kratkoročna obratna sredstva.

Tak način izplačevanja osebnega dohodka je sicer za nas novost, vendar se s to »novostjo« ne posega v pravico razpolaganja s sredstvi osebnega dohodka s strani delavca, spremeni se le kraj in datum izplačila, ko si delavec sam izbere, kje in kdaj bo svoje prihranke dvignil iz hranilne knjižice pri banki.

Seveda pa prinaša ta način izplačevanja osebnih dohodkov v prvi vrsti koristi samim delavcem, ki prejemajo osebne dohodke preko banke.

Katere so te koristi?

— Za sredstva iz osebnega dohodka, ki se izplačuje preko banke, prejme delavec hranilno knjižico, iz katere lahko po svojem preudarku takoj ali postopoma dviguje svoj osebni dohodek.

— Iz hranilne knjižice lahko svoje prihranke dviguje v katerikoli poslovni banki v vsej državi, v vseh enotah SDK in na vseh poštah v Sloveniji ter Dalmaciji.

— Namesto gotovine ob izplačilnem dnevu prejme delavec »nalog za vpis«, na podlagi katerega si da svoj osebni dohodek vpisati v hranilno knjižico in s trenutkom vpisa lahko s svojim denarjem tudi že v celoti razpolaga. Vpis naloga lahko poveri tudi katerikoli drugi osebi. Vpis naloga izvršijo ravno tako vse enote banke, SDK in pošte.

— Vplačan osebni dohodek na hranilno vlogo banka obreštuje v višini 7,5 % od dneva, ko je bil denar nakazan, neglede na to, kdaj je delavec svoj dohodek dal vpisati iz »naloga za vpis«.

— S sredstvi na hranilni knjižici razpolaga sam lastnik hranilne knjižice, lahko pa v ta namen pooblasti drugo osebo, ki ji je s »stalnim pooblastilom« poveril, da lahko razpolaga z njegovimi prihranki. Stalno pooblastilo lastnik knjižice uredi v poslovni banki.

— Izgubljeno ali kako drugače uničeno hranilno knjižico, mora lastnik takoj prijaviti v banki. Banka tako knjižico razveljavi in v najkrajšem času

izda novo, v katero vpiše tudi neporabljen sredstva izgubljen knjižice.

— Izgubljen ali kako drugače uničen »nalog za vpis« osebnega dohodka delavca prijavi v banki, ki mu po najkrajšem postopku osebni dohodek kljub temu vpiše v hranilno knjižico.

— Delavci tiste organizacije združenega dela, ki imajo uveden način izplačevanja osebnih dohodkov preko banke, postanejo bančni varčevalci in tako tudi njeni poslovni partnerji. Na ta način si pridobijo pravico, da lahko najemajo pri banki potrošniški kredit, ker daje banka potrošniške kredite le tistim občanom, ki so njeni varčevalci.

Tudi organizacija združenega dela, ki izplačuje osebne dohodke svojim delavcem preko banke, pridobi s tem nove ugodnosti pri banki, predvsem pri najemanju kratkoročnih kreditov. Vsa privarčevana sredstva delavcev te organizacije so na razpolago predvsem v času, ko ji primanjkuje sredstev za izplačilo osebnih dohodkov.

Naziv banke <i>Lb. Poslovna Taborca Exp. Zagreb</i>		Operativna št. banke <i>52700-620-11-338-72000</i>		St. hran. knjižice <i>4215/16</i>	ERG
Datum: <i>14.7.1975</i>		dvignem din <i>7.299,-</i>			
Ime in priimek lastnika knjižice <i>Tožko Zajo</i>		Ime in priimek pooblaščenice osebe <i>ib. Taborca</i>		Zig banke	
Naslov lastnika knjižice <i>41200</i>					
Št. oseb. izkaznice <i>Sob. Zagreb</i>		Podpis koristnika <i>Zajo Zajo</i>		Zig banke	
Organ, ki jo je izdal	Datum	Staro stanje	Dvig	Stanje vloge	
Kontrolliral	Obr. Blag. 18 — SI			Likvidiral	

Izplačevanje osebnih dohodkov preko hranilnih knjižic je tudi med člani naše delovne organizacije vzbudilo pozornost. Nekateri so se že odločili za tak način izplačevanja osebnih dohodkov. Nekateri imajo pomisleke zaradi načina izpolnjevanja ustreznega obrazca za dviganje osebnih dohodkov in hranilnih knjižic, naj-sibo na banki ali pošti. Za lažje razumevanje in za pomoč pri izpolnjevanju obrazca, objavljamo primer, kako naj izpolnimo obrazec ob dvigu denarja iz hranilne knjižice v banki ali na pošti. Ime je izmišljeno, prav tako tudi ostali podatki.

Bil sem v Afriki

(prvo nadaljevanje)

Deževalo je vso noč in tudi naslednji dan, ko sva se prebudila ni prenehalo tako, da so bili prvi vtisi na gradbišču zelo neprijetni.

Omenil sem že, da je bilo naše začasno prebivališče v kampu Gonane, ki leži na višini 1.200 m neposredno pod pogorjem Nimba. Zaradi višine so bili v tem naselju še kar ugodni klimatski pogoji in ni bilo čutiti tiste izrazite vlage v zraku, kot v nižinskih predelih. To naselje predstavlja pet stanovanjskih barak, baraka s pisarnami, kuhinja z jedilnico ter skladiščni prostori. V naselju je montiran tudi diesel generator, ki je obratoval dnevno od 18,30 do 24 ure tako, da je bilo naselje le v tem času preskrbljeno z električno energijo. V naselju so poleg domačinov, ki vodijo administrativno-finančne posle, prebivali še Španci, Belgijci in Švedi. Bilo je pravo mednarodno naselje.

Španska družba Cafei gradi z domačo delovno silo naselja za kadre in tehnično bazo. Dva Belgijca od Tractionela sta s

pomočjo domačinov transportirala 300 ton vzorčne rude z Nimbe do pristanišča Buchanan v Liberiji. To je bilo njihovo zadnje delo, ker je ta družba zapuščala gradbišče. Švedi pa so snemali teren za izdelavo študij in projektov za morebitni prevzem del od Belgijcev.

Omenjeno kuhinjo je vodil domačin z imenom Kama. To je bila prava mednarodna kuhinja, saj so si morale našete skupine strokovnjakov iz posameznih držav same nabavljati hrano, ki pa je bila skoraj izključno vezana na dobavo iz Yekepe v Liberiji, ki je oddaljena od gradbišča 60 km. V Gvineji je oskrba s hrano problematična, saj so strokovnjaki — domačini jedli skoraj izključno le riž. Vsaka skupina je imela tudi svojega pomožnega kuharja za strežbo, pospravljanje prostorov in podobno. Za naju z Vukovičem je skrbel domačin z imenom Bare. Hrano so kuhali in pekli na štedilniku (če ga lahko tako imenujem) na drva. Zanimivo je to, da drv niso imeli nikoli na zalogi, in da so jih za vsako pripravo hrane posebej pripeljali, tako, da je bil čas posameznih

obrokov velikokrat odvisen od tega ali so pravočasno pripeljali drva ali ne. Poleg štedilnika je bila tudi peč za peko kruha, ki je bil še kar v redu. Zajtrk je bil ob 7. uri, kosilo od 14. do 15. ure, večerja pa od 21. pa do včasih 23. ure. Zanimivo je, ko sva prve dni naročila za kosilo juho, naju je kuhar Kama začuden gledal in povedal, da se juha pripravlja samo za večerni obrok, in tako sva imela juho za večerjo (včasih tudi ob 22,30 uri).

Jedilnico je predstavljal pokrit prostor poleg kuhinje, in vsaka skupina je imela svojo posebno mizo. Točno sredi jedilnice je bila streha pokvarjena in kadar je deževalo je bil v jedilnici pravi monsunki naliv. Popravila strehe, to je namestitev nove krovne plošče, katerih je bilo na gradbišču dovolj v času našega bivanja niso opravili, ker je občutek za vzdrževanje pri domačinih izredno slabo razvit, kar sva ugotavljala oba tudi kasneje.

Rajko Medvešek

(nadaljevanje sledi v številki 9/75)

Smrtna nesreča v jami Ojstro

V torek 5. avgusta letos, se je na širokem čelu polja Lopata smrtno ponesrečil kopač Alojz Šubic.

Zaradi slojinih dislokacij se relief odkopne etaže že v manjših vertikalnih razdaljah zelo spreminja tako, da je točna izdelava priprav na nižji etaži večkrat nemogoča. Iz tega razloga se je tehnično vodstvo, po stanju odkopne etaže III/12, na katere talninskem predelu je bil vrinjen približno 8 m debel jalovi vložek, odločilo, da odkopavanje tega vložka opusti in

preostali del čela med jalovim vložkom in talnino odkoplje s slepim čelom. (Krovninski del sloja so normalno odkopavali s pripravo dveh odkopnih prog).

Nesreča se je pripetila kmalu po lokalnem odstreljevanju večjega kosa jalovine pri ustju na čelu, v fazi utrjevanja stropa.

Po izjavi očividca pokojnikovega sodelavca, se je na mestu podgrajevanja na ustju čela sprožil zrušek, kateremu sta se oba prisotna takoj umaknila, na to pa je kopač Alojz

Šubic nenadoma stekel proti edinemu izhodu, kjer pa ga je vsipajoč material pokril. Njegov sotovariš kopač Jože Mur, je ostal na čelu za zruškom in šele po nekaj trenutkih s preudarkom iskal eventualno možen izhod iz čela. Ta se mu je ponudil v obliki male preostale luknje, ki se je v stožču zruška obdržala izpod ventilacijskih žlot. Tu je kljub stalnemu vsipanju uspel priti v progo in poklical Šubica misleč, da se je tudi on rešil. (Na čelu so delali le štirje rudarji, Šubic in Muru

sta bila v trenutku nesreče na delu, ostala dva sta med tem odšla po les). Na klic je zaslišal tovariša Šubica izpod kupa materiala. Takojšnje reševanje se zaradi stalnega vsipanja iz zruška samemu ni posrečilo. Rešili so ga šele s pomočjo ostalih, vendar prepozno.

Po ogledu mesta nesreče lahko sklepamo, da odkop na nobenem odseku, niti na kraju nesreče ni kazal znakov povečanih pritiskov ali deformacij. Edina opazna posebnost je bila v tem, da se je v stropu, na ustju čela, to je na mestu nesre-

če, nahajala pristna bela talnina.

Primer kaže na tektonsko deformacijo sloja in neopazen vriv mehkejšje talnine prav na mestu, ki je doformacijam, zaradi odkopavanja, najbolj izpostavljen.

Emil Kohne, dipl. inž. rud.

V spomin Ediju Vastiču

Soočamo se z neverjetno in žalostno resnico, saj smo priča žalostnemu dejstvu, da smo morali spremljati na zadnji poti člana kolektiva tovariša Edija Vastiča.

Edi Vastič se je rodil 9. avgusta 1926 v Hrastniku. Že kot 16-letni deček je okusil bridkost in trpljenje vojne vihre.

Septembra 1942 ga je okupator odgnal v taborišče, kjer je ostal do maja 1944. Takoj nato pa se je vključil v NOB. Kmalu po osvoboditvi se je zaposlil v jami rudnika Hrastnik. Da bi si izpopolnil svoje znanje, se je vpisal v nadzorniško šolo v Ljubljani. Delal je na različnih delovnih mestih in bil prizadeven in uspešen. Njegova prehojena pot je bila polna trpljenja, predvsem v mladosti in mu je razrahljala zdravje tako, da mu ni bilo dano, da bi odšel v zasluženi pokoj, saj je bil že tik pred

upokojitvijo. Zapustil nas je za vedno.

V imenu kolektiva TOZD Rudnik premoga Hrastnik, samoupravnih organov družbenopolitičnih organizacij in vodstva TOZD se je od njega na dolskem pokopališču poslovil predsednik IO OOS Ivan Šmit.

M. B.

Izgubili smo ALOJZA ŠUBICA

Ni dolgo tega odkar smo se poslovili od treh tragično preminulih rudarjev. Vnovič smo bili priča naslednjemu krutemu dogodku. Dne 5. avgusta 1975 se je namreč v jami Ojstro pri opravljanju svojega dela smrtno ponesrečil tovariš Alojz Šubic.

Tovariš Šubic se je rodil 21. 8. 1925 v Zakobiljeku pri Kranju. Že leta 1949 se je zaposlil pri rudniku Hrastnik in tu ostal do

vse prezgodne smrti. Svoje delo je opravljal s predanostjo in ljubeznijo do rudarskega poklica. Zaradi sposobnosti in marljivosti, si je kaj kmalu pridobil kvalifikacijo jamskega kopača in strelca. Kruta usoda pa je hotela, da je star komaj 50 let tragično zapustil kolektiv, tovariše in prijatelje, ki si jih je pridobil s svojim vestnim delom, vedrim in poštenim značajem ter s pridnostjo.

Smrt, ki ga je iztrgala iz naših vrst je ustvarila praznino. Pogrešali ga bomo in se ga spominjali kot dobrega in zvestega tovariša, ki je bil pripravljen potrpeti in se žrtvovati za boljši in lepši jutrišnji dan. Njegova družina je pa izgubila moža in očeta, kateri je posvečal vso svojo skrb in ljubezen.

V imenu kolektiva rudnika Hrastnik, samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, vodstva ZPT in vodstva rudnika Hrastnik, se je od njega na dolskem pokopališču poslovil direktor TOZD Alojz Pavčnik, dipl. inž. rud.

M. B.

ZAHVALA

V imenu sodelavcev Geološkega zavoda Ljubljana se vam zahvaljujemo za udeležbo rudarske

čete vašega rudnika in za ostalo nesebično in človekoljubno pomoč ob pogrebu našega pokojnega sodelavca inž. Komac Borisa.

Vaša prisotnost je dala poslednjemu slovesu vso svečano

obeležje rudarskega stanu, kateremu je pokojni inž. Komac posvetil svoje življenje.

Glavni direktor
Slavko Papler, dipl. inž. s. r.

Novi predpisi

Pregled pomembnejših zveznih in republiških predpisov, objavljenih v »Uradnem listu SFRJ in »Uradnem listu SRS« v času od 20. junija do 1. julija 1975 — s posebnim ozirom na samoupravno dejavnost občine.

Pravilnik o tehničnih normativih za graditev zaklonišč (Uradni list SFRJ, št. 31-453/75).

Pravilnik predpisuje tehnične normative za graditev zaklonišč za zaščito prebivalstva pred vojnimi učinki. Za zaklonišča se štejejo zaprti prostori, ki morajo po svoji funkcionalni rešitvi, konstrukciji in obliki zagotavljati predpisano zaščito prebivalstva pred vojnimi učinki.

Glede na uporabo zaklonišč v sistemu zaščite razlikujemo:

- zaklonišča dopolnilne zaščite,
- zaklonišča osnovne zaščite,
- zaklonišča močnejše zaščite.

Glede na uporabnika so lahko zaklonišča: hišna zaklonišča, zaklonišča za stavbni blok, zaklonišča za organizacijo združenega dela ali drugo organizacijo in javna zaklonišča.

Pravilnik o tehničnih normativih za graditev zaklonov (Uradni list SFRJ, št. 31-454/75)

Zaklon za zaščito prebivalstva pred vojnimi učinki je deloma zaprt prostor, ki je zgrajen ali prilagojen tako, da daje po svoji funkcionalni rešitvi, konstrukciji in obliki omejeno zaščito pred vojnimi učinki.

Zakloni so lahko samostojni, zakloni zunaj objektov in sicer: odprti rovi pokriti rovi in jame: lahko pa so to zakloni v primernih prostorih obstoječih objektov: zakloni v hišah, zakloni v drugih gradbenih objektih in zakloni v naravnih objektih.

Zakon o revalorizaciji osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe uporabnikov družbenih sredstev (Uradni list SFRJ, št. 32-469/75).

Revalorizacija osnovnih sredstev je usklajevanje vrednosti stvari, ki predstavljajo osnovna sredstva, izkazanih v poslovnih knjigah, z njihovimi tržnimi cenami.

Revalorizacijo osnovnih sredstev opravljajo uporabniki družbenih sredstev. Pogodbene organizacije združenega dela revalorizirajo osnovna sredstva in sredstva skupne porabe, ki so družbena lastnina.

Uporabnik družbenih sredstev v ustanavljanju revalorizira le sredstva, ki so uporabljena za opravljanje funkcije, za katero so namenjena. Tisti uporabnik družbenih sredstev, zoper katerega je v teku likvidacijski postopek ali stečaj, sredstev ne revalorizira.

Obvezna revalorizacija sredstev velja za stvari, ki jih uporabniki družbenih sredstev vodijo v poslovnih knjigah oziroma v drugih ustreznih knjigah kot osnovna sredstva ali kot sredstva skupne uporabe.

Iz obvezne revalorizacije so izvzeta:

- rudna najdišča in eksploatacija območja rud in drugih materialov,
- kulturni spomeniki,
- knjige in predmeti arhivskega gradiva,
- predmeti muzejske vrednosti, kipi, slike, druga dela likovne umetnosti ter stvari, ki so kot naravne redkosti ali drugačne vrednosti pod posebnim družbenim varstvom,
- stvari, namenjene za ljudsko obrambo, civilno zaščito ter javno in državno varnost,
- patenti, licence, tehnične izboljšave, pravice do modela in znamke in služnosti,
- zagonski stroški.

S splošnim aktom pa lahko uporabnik družbenih sredstev izvzame iz obvezne revalorizacije sredstev:

- stvari, ki so trajno izven uporabe,
- stvari, katerih življenska doba je v celoti potekla (po 28 členu zakona o amortizaciji osnovnih sredstev temeljnih or-

ganizacij združenega dela Uradni list SFRJ, št. 16/74).

Obvezna revalorizacija sredstev velja tudi za gozdove stanovanjske hiše in stanovanja v družbeni lastnini, če ni z republiškim zakonom drugače določeno.

Zakon obravnava tudi postopek revalorizacije sredstev, rezultate revalorizacije ter vsebuje še kazenske določbe.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o knjigovodstvu organizacij združenega dela (Uradni list SFRJ, št. 32-470/75).

Knjigovodstva morajo imeti:

- temeljne organizacije združenega dela,
- organizacije združenega dela in njihova združenja,
- delovne skupnosti v organizaciji združenega dela, v kmečkih ali drugih zadrugah, bankah, zavarovalnih skupnostih, poslovnih združenjih, v samoupravnih interesnih skupnostih in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, v družbenopolitičnih organizacijah in drugih družbenih organizacijah in v društvih.

Temeljne organizacije združenega dela, druge organizacije združenega dela in delovne skupnosti so dolžne sestaviti zaključni račun tako, kot je predpisano s tem zakonom.

Delovna organizacija, ki ima v svoji sestavi dve ali več temeljnih organizacij združenega dela in sestavljena organizacija združenega dela, morajo sestaviti zbirni zaključni račun ter zbirne periodične obračune. Določbe zakona se uporabljajo tudi za podjetja, obrate in poslovne enote v tujini, ki jih je ustanovila organizacija združenega dela ali pri kateri je organizacija združenega dela udeležena s svojimi sredstvi. Z dopolnitvijo zakona je dopolnjen tudi osnovni kontrni plan.

Zakon o rudarstvu (Uradni list SRS, št. 17-794/75),

Zakon opredeljuje rudnike kot naravno bogastvo, ki se ne

obnavlja, dobrine splošnega pomena v družbeni lastnini in pod posebnim družbenim varstvom. Rudnine so lahko v trdnem, tekočem ali plinastem stanju, v svojem prvotnem ležišču ali pa v naplavinah, izkopinah, jalo- viščih ali taliliških odpadkih.

Z raziskovanjem ali izkoriščanjem rudnin se sme ukvarjati le organizacija združenega dela, ki je za taka dela usposobljena in registrirana in ki izpolnjuje tudi druge z zakonom določene pogoje.

Odškodnina za škodo, ki jo napravi organizacija pri raziskovanju ali izkoriščanju rudnin, se obravnava po pravilih premoženjskega prava.

Po končanem raziskovanju ali izkoriščanju rudnin mora organizacija izvesti na tistih krajih na katerih je bilo raziskovanje ali izkoriščanje rudnin, ukrepe zavarovanja, da se izključi karšnakoli nevarnost za zdravje ali življenje ljudi in živali. O izvedenih zavarovalnih ukrepih mora organizacija obvestiti za notranje zadeve pristojni upravni organ občine na območju katere je bilo raziskovanje ali izkoriščanje rudnin.

Raziskovanje rudnin ni dovoljeno na prostorih pod stavbami, ki so izven urbanih naselij, na prostorih od 40 m okoli takih stavb in na prostorih, ki jih obsegajo dvorišča in vrtovi izven urbanih naselij, če se s tem ne strinja lastnik oziroma uporabnik stavbe ali zemljišča.

Dovoljenje za raziskovanje rudnin daje republiški upravni organ, pristojen za rudarstvo: raziskovanje kamna, mivke, peska, gramoza, lončarske in operske gline pa občinski upravni organ, pristojen za rudarstvo.

Zahtevi za izdajo dovoljenja za raziskovanje je treba vložiti:

- rudarski projekt za raziskovanje,
- situacijski načrt,
- geološko dokumentacijo,
- lokacijsko dovoljenje,
- soglasja, ki se zahtevajo po posebnih predpisih.

Dovoljenje za izkoriščanje rudnin daje upravni organ, ki je izdal dovoljenje za raziskovanje. Upravni organ mora o vsakem izdanem dovoljenju za raziskovanje ali izkoriščanje obvestiti rudarsko inšpekcijo. Zakon obravnava še tehnično dokumentacijo, pridobivanje določenih rudnin ter inšpekcijo. Vsebuje tudi kazenske določbe.

Pregled pomembnejših zveznih in republiških predpisov, objavljenih v »Uradnem listu SFRJ« in »Uradnem listu SRS« v času od 1. do 10. julija 1975 — s posebnim ozirom na samoupravno dejavnost občine.

Odlok o razporeditvi funkcij v skupine in določanju koeficientov (Uradni list SFRJ, št. 33-495/75).

Odlok razporeja funkcije v skupine in določa koeficiente za določanje osebnih dohodkov funkcionarjev, ki jih voli Skupščina SFRJ in funkcionarjev, ki jih imenuje Skupščina SFRJ po seznamu imenovanih funkcionarjev, ki so ga določili podpisniki družbenega dogovora.

Odlok o največji dovoljeni hitrosti vožnje osebnih avtomobilov in motornih koles na javnih cestah zunaj naselja (Uradni list SFRJ, št. 33-498/75).

V SFRJ je od 1. julija 1975 do 1. julija 1976 največja dovoljena hitrost vožnje osebnih avtomobilov in motornih koles 100 km/h na magistralnih cestah, ter 80 km/h na drugih javnih cestah. Kdor pri vožnji osebnega ali motornega kolesa to hitrost prekorači, se kaznuje z denarno kaznijo 100 dinarjev na samem kraju.

Pravilnik o načinu ugotavljanja prostih sredstev za dajanje kreditov (Uradni list SFRJ, št. 33-502/75).

Uporabnik družbenih sredstev ugotavlja prosta sredstva za dajanje kreditov pri izvajanju investicijskih in drugih del na kredit in dobavi investicijske opreme na kredit, tako, kot predpisuje navodilo o načinu ugotavljanja poprečne letne vrednosti zalog in o načinu

ugotavljanja lastnih sredstev in kreditov za trajna obratna sredstva (Uradni list SFRJ, št. 61/72 9/73, 70/73 in 40/74).

Sklepi in priporočila za nadaljnje utrjevanje družbene samozaščite v Socialistični republiki Sloveniji (Uradni list SRS, št. 19-863/75).

Pravice in dolžnosti delovnih ljudi in občanov je potrebno na področju družbene samozaščite vgraditi v vse statute samoupravnih organizacij in skupnosti v samoupravne splošne akte temeljnih in drugih organizacij združenega dela ter njihovih asociacij, v pravilnike državnih in drugih organov ter v predpise, ki urejajo posamezna vprašanja v okviru našega pravnega sistema.

V vseh organih, organizacijah in skupnostih je potrebno konkretno opredeliti oblike organiziranja delovnih ljudi in občanov ter oblike, vsebino in način njihovega delovanja na področju družbene samozaščite na podlagi izhodišč, opredeljenih v družbenem dogovoru v okviru občine in v samoupravnih sporazumih v okviru širših asociacij združenega dela.

V občinah in v okviru medobčinskih skupnosti je treba zagotoviti usklajevanje in usmerjanje aktivnosti vseh nosilcev družbene samozaščite ter vzpodbujati samoupravne sporazumevanje in družbeno dogovarjanje glede tistih področij družbene samozaščite, ki so skupnega pomena za širše območje.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1975 (Uradni list SRS, št. 19-866/75).

Bistvo sprememb in dopolnitev zakona je v tem, da se znižujejo zakonske obveznosti, katerih višina ni določena z zakonom oziroma odlokom Skupščine SR Slovenije o uvedbi obveznosti, ki upoštevajo kot odbitne postavke pri ugotavljanju davka iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela.

Zvišujejo pa se izdatki, ki imajo značaj osebnih prejemkov in ki se upoštevajo kot odbitne postavke (uskklajeni so s sindikalno listo).

Družbeni dogovor o osnovah in merilih za določanje osebnih dohodkov in drugih osebnih prejemkov delegatom in voljenim ali imenovanim funkcio-

narjem (Uradni list SRS, št. 20-942/75).

Družbeni dogovor predpisuje osnove in merila za določanje osebnih dohodkov in drugih osebnih prejemkov delegatom in voljenim ali imenovanim funkcionarjem, ki svojo funkcijo opravljajo v Predsedstvu Socialistične republike Slovenije.

Izvršnem svetu Skupščine Socialistične republike Slovenije, Ustavnem sodišču Socialistične republike Slovenije, družbenopolitičnih organizacijah v republiki, Gospodarski zbornici Slovenije, Zadrudni zvezi Slovenije, republiških upravnih organih in republiških samoupravnih interesnih skupnostih.

Kadrovske vesti

V času od 1. julija do 31. julija 1975, ima kadrovski sektor ZPT evidentirane naslednje kadrovske spremembe:

TOZD RUDNIK PREMOGA HRASTNIK:

Sprejeti:

Funkelj Miroslav — zunanji delavec, Pavčnik Vito — zunanji delavec, Gorenc Anton — vozač, Laca Miha — vozač, Beganovič Osman — kop. pomočnik, Bijelič Mujo — kop. pomočnik, Dulič Meho — kop. pomočnik, Fajič Ešef — kop. pomočnik, Stopinšek Otmar — vozač, Pavčnik Matej — zunanji delavec, Mlakar Beno — vozač, Planinc Marko — zunanji delavec, Fajič Emsad — kop. pomočnik, Hauptman Ivan — zunanji delavec, Kačič Albin — zunanji delavec, Laznik Lado — zunanji delavec, Smajlovič Mustafa — vozač, Turkanovič Nijaz — vozač, Filipovič Zlatimir — kopač, Čufurovič Salih — vozač, Majcen Milko — električar, Flis Viljem — zunanji delavec, Čajič Amir — kop. pomočnik, Planinc Terezija — zunanja delavka, Kirn Alojz — zunanji delavec, Kranjc Miroslav — vozač, Suljič Ibrahim — vozač, Glavaš Cvitko — vozač;

Odšli:

Skaza Milan, kopač — upokojen; Stražar Alojz I, kopač — upokojen; Volavšek Anton I, kopač — upokojen; Kovač Bran-

ko, vozač — JLA; Bobek Bojan, strugar — JLA; Lovrič Niko, vozač — JLA; Šošter Alojz, kopač — samovoljna prekinitiv, Jerše Viktor, zunanji delavec — JLA; Cvetkovič Iztok, vozač — samovoljna prekinitiv, Izlakar Franc, kop. pomočnik — samovoljna prekinitiv, Ulaga Karel, kop. pomočnik — samovoljna prekinitiv, Šafner Branko, vozač — samovoljna prekinitiv, Filipovič Zlatimir, kopač — samovoljna prekinitiv, Medved Adam, vozač — samovoljna prekinitiv, Dolšak Milan, vozač — samovoljna prekinitiv, Gorenc Franc, kopač — samovoljna prekinitiv, Laznik Lado, zunanji delavec — sporazumna prekinitiv.

TOZD RUDNIK PREMOGA TRBOVLJE

Sprejeti:

Bjakovič Zvonimir — kopač, Ejupovič Fadil — kop. pomočnik, Čelan Ilija II — kopač, Mimič Rade — kopač, Dautović Kemal — kopač, Kanižar Igor — kop. pomočnik, Koklič Viktor kopač, Kasumovič Miralem — kop. pomočnik.

Odšli:

Bučar Jože II, kopač — JLA; Djogič Nuraga, kopač — samovoljna prekinitiv; Dobravec Roman, kopač — v zapor, Mrežar Karel, kopač — upokojen; Černivec Milan, vozač — JLA; Brinovec Jože, kop. pomočnik — upokojen; Cerjak Viktor, vozač — upokojen; Ocepek Jože I, kopač — upokojen; Martinčič Ivan, kopač — upokojen; Hudarini Franc, vozač — samovoljna prekinitiv.

TOZD RUDNIK PREMOGA ZAGORJE

Sprejeti:

Maksimovič Cvijetin — kopač, Tirič Ševko — strežaj zvrtač, Zver Marjan — vozač, Bokal Marija — snažilka, Jerin Bojan — vozač, Kos Marjan — električar, Jurca Franc II — električar, Šarčević Vehid — ključavničar, Beganovič Fehim — kopač, Tominc Slavko — kopač, Prašnikar Alojz — vozač, Zabovnik Stojislava — čistilka;

Odšli:

Baš Jože, kopač — invalidsko upokojen; Sajevič Pavel, kopač — upokojen; Černe Jože, rudarski nadzornik — upokojen, Stanič Rade, kopač — JLA; Kolak Marko, vozač — JLA; Smrgut Ivan, vozač — samovoljna prekinitiv; Horvat Jože III, vozač — JLA; Remić Andrej, kopač — upokojen; Trentelj Ignac II, vozač — JLA; Medvešek Franc, kopač — upokojen; Ključevšek Rafael, zunanji delavec — samovoljna prekinitiv; Dundovič Marko, vozač — samovoljna prekinitiv; Renko Franc II, kop. pomočnik — upokojen; Jurca Franc, separacijski delavec — umrl; Razpotnik Viktor, kopač — upokojen; Prašnikar Alojz, vozač — samovoljna prekinitiv; Žaubi Benedikt, kopač — upokojen; Sušnik Franc, kopač — upokojen; Dobčnik Ivan, čuvaj — invalidsko upokojen.

TOZD SEPARACIJA PREMOGA TRBOVLJE

Sprejeti:

Blaznik Franc — spenj. voz.;

Odšli:

Hribar Ivan, kopač — upokojen; Škrlep Bojan, sep. delavec — JLA; Hrup Marjan, vozač — samovoljna prekinitev.

TOZD RUDARSKO GRADBENA DEJAVNOST

Sprejeti:

Pigac Joža — admin., Greben Jože — inž. org. dela, Bobek Ivan — ključavničar, Turanovič Ismet — kopač, Buljabašič Šaban — vozač, Bahtič Alaga — vozač, Muminovič Rasim — vozač, Dolanc Ciril — vozač, Flis Adolf — vozač, Zidar Ivan — vozač,

Odšli:

Zupan Jože, vozač — sporazumno prekinitev; Podmenik Darko, vozač — JLA; Petelinc Jože, kopač — upokojen; Kandušar Aleksander, rudarski nadzornik — upokojen; Ružnič Rifat, vozač — sporazumno prekinitev; Borštinar Kazimir, vozač — sporazumno prekinitev; Šterk Jože, kopač — invalidsko upokojen; Mustafič Milinko, vozač — sporazumno prekinitev; Djokič Milomir, vozač — sporazumno prekinitev; Šoba Slavko, varilec — JLA; Rancinger Franc, kopač — upokojen.

TOZD ELEKTROSTROJNE DELAVNICE TRBOVLJE

Sprejeti:

Gorobinko Ivan — električar;

TOZD GRAMAT

Sprejeti:

Hribar Otmar, — op. delavec, Tausel Marjan — op. delavec, Berčon Ivan — op. delavec;

Odšli:

Martinčič Franc, op. delavec — samovoljna prekinitev.

SKUPNE SLUŽBE

Sprejeti:

Urbanija Martina — pom. delavka v Crikvenici, Koritnik Marica — oskrbnica počitniškega doma na Partizanskem vrhu, Jerkič Šime — točaj na Rabu, Krstaš Zdenka — pom. del. na Rabu;

Odšli:

Tomšič Ruža — kuharica na Rabu; Jerkič Josip — točaj na Rabu; Perkič Biserka — kuharica na Rabu (konec sezone).

Vladimir Sihur

Krvodajalska akcija

V času od 6. junija do 27. junija so darovali kri naslednji naši sodelavci v splošni bolnici Trbovlje:

Dne 6. junija 1975

TOZD Rudnik premoga Trbovlje

Černivec Milan 14 krat, Topolini Milan 2 krat, Kobal Ignac 4 krat, Kundija Štefan 3 krat, Zrim Štefan 3 krat, Bregar Anton 10 krat, Bobravec Roman 5 krat, Murko Ivan 6 krat.

TOZD Rudnik premoga Zagorje

Pliberšek Slavko 16 krat, Bergant Vinko 6 krat, Obolner Slavko 15 krat, Palčič Rudi 19 krat.

Dne 13. junija 1975

TOZD Rudnik premoga Trbovlje

Lesar Srečko 2 krat, Potokar Jože 12 krat, Mlinar Sandi 2 krat, Belina Ervin 2 krat, Maršalc Duvar 5 krat, Špitalar Drago 19 krat, Koželj Maksimilkan 7 krat, Hribar Anton 2 krat, Glavan Jože 6 krat.

TOZD Rudnik premoga Hrastnik

Motko Ivan 22 krat, Babič Matko 1 krat, Vovčko Srečko 9 krat, Lovrič Nikola 4 krat, Gričar Alojz 6 krat, Bobek Bojan 1 krat, Kirn Milan 3 krat.

Dne 27. junija 1975

TOZD Rudnik premoga Zagorje

Ovčar Jože 10 krat, Samastur Stanko 12 krat, Petelin Marjan

3 krat, Malkoč Emis 9 krat, Tomše Silvo 16 krat, Šmid Davorin 5 krat, Lozinšek Franc 10 krat, Zepič Vili 16 krat, Sladič Jože 15 krat, Rabuzin Rudi 2 krat, Blaznik Ferdo 7 krat, Podlesnik Franc 8 krat, Kastelic Marjan 13 krat, Sulejmanovič Rašid 9 krat, Taškar Štefan 8 krat, Vidrih Anton 4 krat, Borovšak Anton 4 krat, Žavbi Ivan 11 krat, Pišek Franc 9 krat.

TOZD Rudnik premoga Zagorje

Brodnik Jože 1 krat, Cvetrežnik Jože 1 krat, Štrbac Mitar 3 krat, Golčni Bernard 7 krat, Jurjec Štefan 4 krat, Zajc Štefan 3 krat, Martinčič Stane 4 krat, Kovač Anton 5 krat, Plečko Stanko 3 krat, Škerbec Domini 2 krat, Čop Domini 6 krat, Kodra Vinko 2 krat, Kodra Stanko 7 krat, Kapljope Alojz 6 krat, Brvar Ignac 1 krat, Resnik Vlado 11 krat, Osmanovič Hajro 2 krat, Lebar Jože 6 krat, Gracar Cveto 6 krat, Husenovič Ekrem 2 krat.

Vsem krvodajalcem izrekamo vso priznanje z željo, da bi tudi v bodoče sodelovali pri tem humanem delu, hkrati pa vabimo tudi ostale člane kolektiva vseh TOZD in skupnih služb, da se v primeru potrebe udeležujejo krvodajalskih akcij.

Bolezni srca in ožilja

Preobilno prehrano bi lahko opredelili kot uživanje hrane v tolikšni količini, da presega porabljene kalorije.

Tako se izgubi ravnotežje, posledica pa se pokaže v nabiranju maščobe v maščobnih celicah, na zunaj pa je vidna v debelitvi.

Vsem primerom debelitve pa ni vzrok le preobilno hranjenje.

Dednost ima pri tem pomembno vlogo; v nekaterih, čeprav sorazmerno redkih primerih je debelost posledica obolenja žlez

z notranjim izločanjem. Po drugi strani pa so pogosti primeri, da ljudje ne uživajo s hrano ravno preveč kalorij, pač pa se hranijo enostransko, s preveliko množino katere izmed normalnih sestavin hrane

Takšno kakovostno neravnotežje — preveč maščob — ne povzroča očitne debelosti, vendar močno povečuje nevarnost za bolezni srca in ožilja.

Debeli ljudje so bolj kakor vitki nagnjeni k temu, da se jim razvije koronarna ateroskleroza. Statistične analize kažejo, da debelost sama zase ni samostojen dejavnik za nevarnost, debeli ljudje, ki jih zadene srčni infarkt ali nenadoma umro zaradi srčne kapi, imajo navadno tudi visoko stopnjo maščobnih sestavin v krvi in druge značilnosti, npr. povišan krvni pritisk, ali so hudi kadilci; saj tudi tisti, ki niso izrazito debeli in vendarle dobe te bolezni, kažejo ista »nevarna znamenja«, se pravi mnogo lipoidov v krvi (maščobnih sestavin), visok krvni pritisk ipd. Debelost je znamenje uživanja preobilne hrane, ki lahko povzroča srčne bolezni, vendar pa srčne bolezni večkrat nastajajo tudi brez posebno značilne debelosti, čeprav bolj poredko brez uživanja preobilnih maščob.

Miokardni infarkt in nagla smrt nista edini nevarnosti, ki jih povzroča preobilna hrana. Ljudi, ki preveč jedo, pogosteje prizadene visok krvni pritisk. Povečan krvni pritisk že sam pospešuje koronarno aterosklerozo in znatno stopnjuje nevarnost kapi. Podobno preobilna hrana prispeva svoj delež k sladkorni bolezni, ki je spet nevarnost za krvne žile, posebno še za srčne možganske žile.

Izredna debelost prinaša človeku še drugačne nadloge. Srce je bolj obremenjeno in mora opravljati težje delo, posledica pa je tudi razširitev levega srčnega prekata.

Ker se debeli ljudje poprej utrudijo, se vedno manj gibljejo, zato pa spet trošijo vedno manj energije. Ker jim je uživanja preobilne hrane postala že

globoko ukoreninjena navada, jih debelost vodi v stanje, ki se samo po sebi obnavlja, stopnjuje naprej in vedno bolj onesposablja za gibanje.

Obvestilo

Člane kolektiva v vseh TOZD in skupnih službah ZPT, pa tudi bivše upokojene člane kolektivov rudnika Trbovlje, rudnika Hrastnik in rudnika Zagorje naprošamo, da nam stavijo na razpolago fotografije o delu samoupravnih organov v času od začetka leta 1950, pa do leta 1958. V arhivu namreč za to obdobje nimamo fotografij delavskih svetov, upravnih odborov, njihovih predsednikov in drugih samoupravnih organov.

Fotografije bomo takoj potem vrnili, ko jih bomo preslikali. Pošljite jih na naslov: Zasavski premogovniki Trbovlje, p. 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12, splošni sektor.

Posebno smo zainteresirani za fotografije o primopredaji podjetja, novo izvoljenim delavskim svetom v septembru 1950.

Humor

»Sin, prišel je čas, ko se moramo pogovoriti o resnih stvareh, kot na primer o ljubezni!«

»Oče, samo povej, kaj te zanima?«

Po dveh urah vožnje v istem avtobusu pravi mladenič simpatični deklici, ki sedi poleg njega:

»Ali se tudi vi peljete s tem avtobusom?«

Miška in slon gresta preko mosta, ko miška reče:

»Ah, kako bobni, ko greva midva preko mosta.«

Janezova ura je vedno zaostajala za 10 minut. Nekega dne

pa mu je bilo le preveč. Vrgel jo je skozi okno iz 7. nadstropja. Potem pa mu je bilo ure žal. Stekel je po stopnicah, da bi počakal uro ter jo popravil.

V tem času pride mimo sosed Miha ter ga vpraša:

»Janez, kaj pa čakaš?«

»Čakam uro, ki sem jo vrgel skozi okno«, se je glasil odgovor.

»Saj je že padla«, pravi Miha.

»Ne, ne, saj moja ura vedno zamuja za 10 minut!«

Ni vsak rudar, ki dela pri rudniku.

Čez 80 let stara soseda je požela: »Veš, sinovi gredo z otroki na morje, pa se kar bojim zanje. Saj veš, stalno dežuje in morje mora biti zelo veliko. Moram jim reči, da naj pazijo na otroke, da kdo v vodo ne pade.

Zadnjič sem razlagal domačima dvojčicima o siamskih dvojčkih, ki so zraščeni skupaj. Ena teh dvojčič me je vprašala: »Ali morajo tudi ti zraščeni dvojčki hoditi v šolo?« »Seveda, tudi ti se morajo učiti.« »In kaj se zgodi«, je vprašala druga, »če eden od njiju zaostane v razredu?«

Glasilo SREČNO izdajajo Zasavski premogovniki Trbovlje — pošta 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12, izhaja mesečno.

Glasilo ureja uredniški odbor: Kohne Emil, dipl. inž. rud., Lenarčič Tine, Malovrh Metod, dipl. inž. rud., Medvešek Jože, Oberžan Janez, Pikš Anton, Šum Anton, Šuštar Miro.

Odgovorni urednik: Kohne Emil dipl. inž. rud.

Tehniški urednik: Tine Lenarčič.

Naklada 3000 izvodov. Za člane delovne skupnosti ZPT je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Tisk TIKA Trbovlje.